

RADU PINTEA

AEROSTATUL INOCENȚILOR

RADU PINTEA

AEROSTATUL INOCENȚILOR

Roman

EDITURA ALBATROS
1981, București

Coperta și ilustrațiile de DUDA VOIVOZEANU.
Ilustrațiile copertei sînt reproduceri după tablourile „Spații” și
„Viziune infantă”.

»Nu trebuie înțeleși
porcii, —
ei trebuie să fie
mîncați." Nichita
Stanescu/Pean

I

— Tovarășe, eu acum îi imbarc, îi pun la camion, și pe seară, încolo, pe după-amiază, patru, cinci maxim, îi aveți, să vedem oum merge Nelu, băiaitu* ăsta, șoferul ; e lângă mine, aici. Poftim ? Nu înțeleg ; aha, e bun, hăhă, sigur, buun, zîmbi Precupețu făc:ndu-i cu ochiul lui Nelu, care ședea într-un scaun, lângă birou, și-și odihnea mâinile pe genunchi. Nelu surîse și el, după care privi afară, pe fereastra biroului. Bun. Atunci așa rămîne, se sculă Precupețu în picioare, grăbindu-se cu cealaltă mîină să-și îndrepte o jenantă cută de la pantaloni. Da, bun. Nu. Ți-1 trimit pe băiatu'ăsita, cu toate formele în regulă, doar am mai lucrat noi, mu ? Bine. Bun. Sănătate, salutăm, sana...

Precupețu puse receptorul în furcă și, în timp ce orînduia pe birou o serie de hîrtii, îi vorbi lui Nelu, care și el se sculase în picioare și nu știa ce să facă

cu mâinile.

— Asta-i socoteala, Nelule. Hai, halde să-i îmbarcăm, și valea, că n-avem timp de pierdut, îi zîmbî iarăși directorul, luîndu-l de umeri.

Ieșiseră și, în lumina palidă a coridorului, cei doi dinți de viplă ai directorului străluceau stins cînd vorbea sau zîmbea. Acum îi zîmbea lui Nelu, care de asemenea surîdea și el, în timp ce Precupețu răsucea cheia în YALE. Se mai asigură încă o dată că a închis, după care porniră. Coridorul, destul de zgîrcit la lumină, era suficient de lat ca să poată merge umăr la umăr : în privința luminii, directorul susținuse să se aplice o politică de economisire a energiei electrice. „Doar nu-i noroi și hîrtoape pe-aici, și nici. beznă să-ți scoți ochii”, spunea el.

Cîtă vreme au mers prin hol n-au vorbit nimic. Se auzea doar ecoul pașilor reverberat de pereții reci, vopsiți în verde, și de cimentul mozaica* al podelei. Odată a iun și afară, directorul vorbi :

— Trebuie să facem rost de rampă. Pînă mă duc eu să văd de ea, tu ar fi bine să tragi camionul Jîngă Porcăria 3, bine ?

— Da, tovarășe director, mă dvc.

Unul ieși, iar celălalt se îndreptă spre magazia de unei te.

— Măi Sofronie, și tu, Blenc^a, ia apucați-vă voi de rampa asta, și haideți s-o ducem la Porcăria 3 ! Ducem niște porci la tăiat, adăugă el treeîndu-și mîna peste față. Cald mai era. Cei doi se mișcară imediat.

— Gata, tovarășu* director, imediat, zise zbuciumat cel chemat Sofronie, un vlăjgan roșu la față, osos și isteț. Blenda, pur și simplu, puse mîna la un capăt al rampei și aștepta să salte și Sofronie. Porniră tustrei și ajunseră tocmai cînd Nelu, privind din picioare prin portiera deschisă, își manevra SR-ul încet, atent ca un

hingher ; pînă la urma, trebuia să ajungă în porțița de acces a porcilor.

Îngrijitoarea se apropie de gărdulețul incintei, privind-i. Nelu frîmă și sări jos, trîmti portiera, după care își potrive cureaua și păși spre ceilalți.

— Îi duceți la tăiat ? întrebă îngrijitoarea, rezemîndu-se în gărduleț.

— Da. 53 de roroi avem în planul de tăiere, vorbi repede Precupețu, privind-1 pe Nelu care desfăcea oblonul din spate al camionului. Mirosea, dar erau cu toții obișnuiți. Îngrijitoarea îi privea pe «toți egal. Era de vîrstă incertă, purta cizme și un halat albastru, încheiat corect.

— Să le dau drumul ? întrebă ea stîns ca și cum ar fi vorbit ceva intim cu soțul.

— Da, făcu directorul împăturind niște acte și privind de data asta pe Sofroniie și pe Blonda, care se opinteau instalînd rampa. Aceștia își bătură palmele una de alta și se traseră mai la o parte, în itimp ce îngrijitoarea pornise cu pas egal spre Porcărie. Desfăcu zăvorul și, după un timp, strigă ou glas blînd ceva — parcă se ruga — iar porcii începură să iasă afară, somnoroși.

— Gucigol, guciguciguci, gucigolgucigol, făcea îngrijitoarea rnișoîndu-și matern brațele asupra maselor de roz ce răspîndeau mirosuri obișnuite. Curîtnd, curtea se umplu.

— Ajutați-o, zise scurt directorul, și cei doi, Sofronie și Blenda, încălecară la iuțeală gărdulețul și, băgîndu-se înre porci, începură și ei să dea din mîini.

— 53 ! aminti directorul întinzîndu-i lui Nelu, care privea, un teanc de hîntii justificaitoare. Ai aici totul în ordine, zîmbi lat Precupețu și Nelu îi văzu iarăși cei doi dinți de viplă bucurîndu-se. Directorul își șterse fruntea.

— Cald, zise el privind cum cei trei oameni mînă spre rampă porcii. Nelu se uită neglijent în hîrtille deja împăturate și le băgă degrabă în buzunar. Zise :

— Așa...

Dar directorul nu mai fu atent la răspuns, căci începuse să numere în șoaptă, înghițindu-și silabele, porcii. Nelu se uita mai departe la cei. trei oameni care se agitau în mijlocul animalelor.

— Gucigucigucigol, gucigol, făceau Sofronie, Bletida și îngrijitoarea în halat albastru. Curînd, platforma SR-ului se umplu.

— Gata. 53 ! făcură în aceeași clipă și directorul, și Sofronie, și Blonda, și îngrijitoarea.

— Oare am numărat bine ? se îndoi directorul, pri- vindu-i pe rînd pe cei trei.

— Dacă doriți, îi mai numărăm o dată.

— Nu. I-am numărat bine, doar am fost patru ! Nu se poate să nu fi numărat bine, hotărî brusc directorul făcîndu-i semn lui Nelu să ridice oblonul.

— Poate că totuși ar mai 'trebui să-i numărăm încă o dată, vorbi cineva. O clipă, directofrul păru oă șovăie. Dar își reveni imediat, și refuză net.

— Nu are sens.

Sofronie -și Blenda ridicară din umeri și dădură jos rampa, care bufni în noroi. Apoi se aplecară, o ridicară și plecară cu ea spre magazie.

— Așa, Nelule, o dusă și-o venită. Bună ziua, se întoarse el spre îngrijitoare, care se rezemase iarăși de găr- duleț și îi privea fără să clipească.

— Bună ziua, itovarășe direotor, vorbi ea atît de încet, încît nici Precupețu și nici Nelu nu-și dăldură seama dacă a răspuns. De fapt, pe nici unul nu-i mai interesa, căci salutul lui Precupețu fusese spus din mers, și pînă ca îngrijitoarea să răspundă, ei

ajunseseră deja lângă cabina SR-ului. Soarele se reflecta în parbriz și lumina dinții de viplă ai directorului, în vreme ce acesta vorbea ou Nelu.

— Ah, rîse din nou directorul, am uitat s-o întreb pe îngrijitoare dacă porcii ăștia au fost văzuți cu un pai în gură, ă, ce zici ? Forța datinilor și a destinului, Nelule, trecu el neașteptat de repede de la tonul glumeț la cel filozofic. Dar, în fine, drum bun ! spuse apoi Precupețu, privind mai întîi aripa din față a mașinii, apoi un șurub de la roată, apoi ochii lui Nelu.

— Mulțumesc, spuse Nelu, ca și cum ar fi spus „Prezent !” sau „Aici !”

Își strînsură mîinile. Nelu se urcă la volan și porni demarorul. Motorul mu vroia să se ^ urnească.

— Are și el un pai în gură, își lăți fața în zîmbet Nelu, din cabină, fericit că spusese și el ceva. Directorul rîdea și el și spusese și el ceva. Dinții de viplă se vedeau miș- cîndu-se în sus și în jos, în semn de aprobare. Dădu și Nelu dim cap, rînjind. Băgă iar curent, și după un ușor icnet, motorul principal o luă. Directorul mai spuse : „drum bun”, iar Nelu ridică stînga, apoi o lăsa repede pe volan și făcu scurt la dreapta, îndreptîndu-se cu a treia spre porțile cooperativei.

Directorul Precupețu se uită după el cîteva clipe, apoi, cînd văzu prin norii de praf stîmiți de mașină luminițele roșii ale stopurilor din spatele SR-ului, se întoarse și o luă la pas întins spre birouri. Din spatele gărdulețului Porcăriei 3, îngrijitoarea îi însoți pe toți cu rîvirile pînă nu se mai văzură.

Porțile cooperativei Golobeasca erau deschise: chiar atunci intrase un camion cu furaje pentru vite. Nelu se asigură în stînga și în dreapta și ieși în șosea. Se așternu la drum întins.

II

Nelu avea palmele mari, cu degete ce semănau cu niște bucățele de cîrnăciori oltenești de 44, unghii caraghios de mici tăiate pînă la carne. Era păros și cînd era mînjit pe față de la reparatul mașinii, ochii lui albaștri erau nespuse de frumoși. Conducea pe SR de cinci ani. Avea în cabină cîteva poze cu femei și o iconiță mică lipită lîngă vitezometru, pe care i-o dăduse maică-sa cînd plecase la oraș să se facă șofer.

Lîngă el, Marica rîdea. Smuciturile drumului, accelerările, decelerările, debreierile, ambalările o aruncau încoace și încolo prin cabină. Rîdea.

Nelu mișca din buze, iar nările îi palpitau. Femeia de lîngă el rîdea, și ea știa bine că asta îl ațîță. Se învățase Nelu. De cîte ori punea mîna pe ștanga schimbătorului de viteze, își „scăpa” mîna pe pulpa dezgolită a fetei. Marica rîdea. Absolut nu făcea nimic decît să rîdă. Cum îl mai ațîța asta pe Nelu ! Iar Nelu schimba vitezele ca un nebun. Trebuia să ajungă cu porcii cît mai repede la destinație. În

spate, în camionul fără prelată, porcii mari, Bazna,
Marele

Alb și alte rase, îngrămădiți unii în alții, se ciocneau cu zgomot de lemn ud camionului.

Mai aveau puțin și intrau în oraș. Nelu frîna deodată și porcii veniră guițînd sălbatec unii peste alții, proptindu-se în tăblia din față a camionului, înăuntru, Nelu o săruta zdravăn pe Marica. Era numai începutul. Pe urmă, Marica rîdea, dar altfel. Dar tot rîdea. Porcii reveniseră cu toții la pozițiile inițiale, și Nelu demară violent. Porcii iar se agitară.

Era ora 15 și programul de radio transmitea buletinul de știri.

Ilie Măciucea ieși din birt zăpăcit de soare. Avea fața lată și negricioasă și o cicatrice roz îi tăia oblic sprinceana dreaptă. Purta o salopetă mînjită de var și vopsele și ducea în mînă o tinichea umplută pe jumătate cu vopsea portocalie și o pensulică. Se bătu ușurel pe burtă, privind cîteva clipe forfota acelei după-amieze calde, nefiresc de calde.

„Strașnică ciorbă de burtă”, își zise pornind în jos, pe strada Căpitan Groza. Plecase de pe la opt dimineața de la ICRAI Giulești și terminase aproape de marcat strada. „Dacă dau bătaie, pe la patru e gata”.

Se apucă să-și termine strada. Il găsi fluieratul. Făcu un „G” pe o stinghie, și trebuia să mai facă un „N” pe cealaltă, căci laolaltă nu încăpeau cele două, pe o singură stinghie din gard. Din spate îl pocni o lavandă aprinsă. Întoarse capul și nu mai fluieră. O damă bine plimba un caniche cîrlionțat ca o oaie. Măciucea contemplă un pic totul, apoi se întoarse iar la fluierat și la pictat.

Trasase tocmai liniuța de la „N*.

Drăgălașa fetița scînci în cărucior și Natalia P., o mama tînă ră și frumoasă, se aplecă să vadă de ea. „Ce-i, pușorul mamei scump ? Ce-i, îngerașule ? Hai, taci cu mămica, haide, taci, Ancuța,... vrei rățoiul ? Uite, na rățoiul. Biluța ? Hai, taci cu mămica, Ancuța, taci !” O luă în brațe și o legăna de cîteva ori. Batis-tioara albă a Ancuței, băgată pe undeva, prin tru-soul ei, pluti prin aer ca un fluturaș și căzu lîngă cărucior. Un băiat care vindea ziare și tocmai trecea pe partea cealaltă, văzînd-o, traversă strada și ridică batista.

— Mulțumesc, zîmbi Natalia micului ziarist.

— Cu plăcere, doamnă, unde s-o pun, e murdară...

— Pune-o în buzunar, așa, mulțumesc, mulțumesc. Micul ziarist înclină capul de cîteva ori și dispăru în lungul străzii.

Ca în fiecare zi, Natalia și Ancuța ieșiseră la plim-bare un pic. Era o zi neobișnuit de caldă, și, pînă la trei și jumătate cînd soțul se întorcea de la lucru, Natalia cu Ancuța ieșiseră să ia puțin aer prin păr-culețul din apropiere. Pînă la capătul străzii mai erau douăzeci de metri, după care traversau și intrau în parc.

Natalia se oprise și-și legăna fetița.

III

Trejca e un mic orășel așezat într-un decor rural. Cele mai importante obiective din oraș erau întreprinderea de Recondiționat Carcase și Teatrul de Comedie.

În întreprindere, ziua de muncă se apropia de sfîrșit. Arcul pocni scurt și se stinse. Maistrul lorcache se sculă de pe vine și își puse mânușile în buzunarul șorțului de sudor. Își plimbă privirile peste mulțime și striga :

— Prisecarule !

— Sfîr, sfîr, piu, poc, sfîr. Omul căruia 1 se adresase suda încă.

— Prisecarule ! mări de data asta volumul maistrul, scoțîndu-și totodată ochelarii și bascul, și netezindu-și părul. Pe Prisecaru un alt om îl bătuse ușurel în cap cu un electrod și-i spusese :

— N-auzi ? Te cheamă maistoru', și-i făcu semn cu electrodul în direcția în care aștepta lordache. Prisecaru făcuse „hă ? Ce ? Cum ?”^{<f} Maistrul îi făcu

niște semne cu mâna. Unele care însemnau că gata,
a terminat lucrul, altele, prin care îl chema la el.
Prisecaru

înțelese și se conforma. Când acesta se apropie destul, lordache îi spuse :

— Ducem echipamentul și dăm un telefon. Trebuie să dăm un telefon în oraș. Prisecaru, scoțându-și ochelarii de protecție, dădu din cap semn că a înțeles ce urmau să facă.

Ajunseră la vestiare și, cît se schimbară, nu vorbiră. Prisecaru terminase primul și îl aștepta în picioare pe maestrul lordache, care, imediat ce termină de îmbrăcat, spuse „haidem”. Prisecaru îl urmă pînă la birouri. Acolo, lordache își aminti că uitase ceva în șorț și spuse :

— Așteaptă-mă aici puțin. Vin imediat. Am uitat în șorț numărul de telefon.

— Nu vă mai duceți pînă acolo, poate îl au ei, prin registre, vorbi Prisecaru făcînd semn cu capul spre birourile întreprinderii.

— Ai dreptate, admise lordache, dar ce să-i mai deranjăm și pe ei pentru atîta lucru ?

— Bine, cum vreți, nu se opuse Prisecaru, și maestrul se îndreptă din nou spre vestiare.

Arcurile electrice ale aparatelor de sudură străluceau încă pe tot cuprinsul întreprinderii, și cît timp Prisecaru contemplă priveliștea, maestrul se și înființase cu un petec de hîrtie pe care era trecut un număr de telefon.

— L-am găsit, spuse maestrul, îndemnîndu-l pe Prisecaru să între.

— Bun așa, făcu Prisecaru întoreîndu-se cu spatele și intrînd.

O porniră amîndoi spre capătul culoarului. Maistrul bătu încet la o ușă.

— Da ?! se auzi dinăuntru.

Intrară, mai întîi maestrul, apoi muncitorul.

— Sărut mîna, ziseră cei doi.

— Bună, băieți, ce mai faceți ? Ați terminat lucrul ? Îi întrebă o femeie tânără și drăguța, care era tocmai pe punctul de a pleca.

— Trebuie să dăm un telefon la București, tovarășul inginer mi-a spus, vorbi el repede și-i arătă femeii biletul.

— Da ? Bine. Atunci eu plec. Uite cheia de la birou. O lăsați la portar după ce vorbiți, nu-i așa ?

— Nici o grijă, făcu stîngaci Prisecaru dîndu-se la o parte din ușă.

Lordache îl privi pe Prisecaru și tînăra femeie trecu printre ei spunîndu-le înainte de a ieși „Pa, băieți !”

— Bună ziua, se grăbiră cei doi să salute.

În sfîrșit ușa se închise și rămaseră în doi.

— Vezi, ai grijă de cheie ! spuse lordache întinzîndu-i celuilalt cheia cu număr de plastic legat de ea, în timp ce se îndrepta spre telefon.

— Așează-te, mai spuse maestrul, întinzînd cu palma pe masă, în fața lui, petecuțul de hîrtie.

Formă numărul și așteaptă. Priviră amîndoi spre fereastră, în același timp. O muscă mare se izbea de geam.

— Alo ? sări ca ars maestrul schimbînd receptorul de la o ureche la alta. Bucureștiul ? Prisecaru se foia pe scaun, de parcă ar fi vrut să iasă afară. Maistrul îl privea, dar nu-l vedea ; era absorbit total de convorbire. Prisecaru îl auzi :

— Alo, duduică, vă rog cu tovarășul director Andricu, dacă nu vă supărați. Da. Mulțumesc. Tăcu o clipă și îl privi pe Prisecaru ; îi făcu cu ochiul și muncitorul schiță un zîmbet. Maistrul se repezi din nou, tocmai în clipa în care Prisecaru deschise gura să zică și el ceva.

— Alo ? Tovarășul director Andricu ? La telefon

maistrul Iordache de la Trejea, din partea tovarăşului inginer Klapp. Da, tovarăşu' director, dînsul a spus vreo cincizeci. Da Da,... dacă se poate mîine, da, pe după-masă. O să fie cineva după program să le bage în depozit, sigur. Atunci aşa rămîne, îi transmit eu tovarăşului inginer că aţi hotărît să ni le trimiteţi mîine pe la patru jumătate, cinci ? Da, desigur, actele sînt întocmite, chiar eu le-am văzut la tovarăşul inginer. Bun. Bine. Să... atunci sănătate, tovarăşe director, şi numai bine. La reve...

Declic.

Iordache puse la loc receptorul cu un gest ondulat, aşa îneît aşeză frumos pe birou şi firul destul de lung ce lega aparatul propriu-zis, şi receptorul. Prise- caru se şi ridicase.

— Cheia e la tine, nu ?

— Da, răspunse omul, vîrîndu-şi mîinile prin buzunare.

— Bun. Am terminat şi comanda, mă rugase inginerul Klapp, e un om bun, ce zici ? şi am telefonat.

— Actele sînt la el, nu ? ripostă Prisecaru, puţin cam speriat.

— Da, desigur, fireşte, le-am văzut şi eu.

— Atunci asta înseamnă că eu sînt un fel de martor la toată afacerea asta.

— Exact, Prisecarule, exact ! Ştii că eşti isteţ ?

Prisecaru zîmbi jenat şi duse mîna la olanţă.

— N-am uitat nimic ? se întrebă mai mult pentru sine maistrul, rotindu-şi ochii prin biroul administraţiei. Bun. Putem pleca.

Sirena începu să urle încetarea lucrului.

Ajunşi afară, îşi strînseră mîinile.

— Sănătate, Prisecarule, şi ... mulţumesc pentru asistenţă, adăugă el emfatic.

— Sănătate, tovarăşe maistru, la revedere.

În toată întreprinderea, nici un arc de sudură nu mai strălucea, iar oamenii se scurgeau organizat, spre vestiare. Carcasele pentru reparat rămăseseră pustii.

— A ! făcu maestrul Iordache întorcându-se după ce se depărtase câțiva pași. Prisecaru se întoarse și el așteptînd. „Da”, spunea fața lui.

— Azi nu mergi la teatru ? întrebă calm, jos, maestrul, privindu-l pe muncitor.

— Nu. Nevastă-mea ne-a programat pentru mîine scară.

— Aha, așa, bine ! Noi mergem azi. Atît am vrut să te întreb, mai spuse maestrul, și adăugă repede : sănătate la copii.

— Mulțumesc la fel.

De data asta se despărțiră.

IV

— Alo, hei, tovarășe Blaga, tovarășe Blaga, strigă portarul după un om corpolent ce se îndrepta spre garaj. Omul strigat se întoarce.

— Auzi, dom'le, continuă portarul bîțîindu-se amețit de căldură, te-a căutat tovarășul director Andricu. Ceva cu niște piese. Zicea că dacă vă văd să vă spun.

— Bine, nea Marius, bine, știu cum e treaba, mulțumesc pentru informație. Acum plec la Trejca, cu niște oxigen, cu Ion. Cînd m-oi întoarce, dau eu pe la tovarășul director. Mulțumesc.

Omul se îndreaptă spre ușa garajului. O înjurătură grosolană grobăi între pereții de tablă ondulată.

— Ce-i, Ioane ? întrebă Blaga punîndu-și sculele pe scara mașinii și mîna stîngă pe umărul șoferului. Ion era șoferul. Un om la vreo patruzeci de ani, scurt, vînjos și crăcănat, ca un șef de echipaj. Avea acasă doi îngerași dc fete gemene și o soție rotundă în șolduri ca o masa de joc. Scuiță :

— Aveam și eu o zi liberă și mi-au luat-o și pe aia. Cristoșii... „Transport special”, cică. Mă... pe transportul lor ! În alelalte zile cine trage ca boul ? Ion Potoașcă ! Cine e călare pe hardughia asta de ROMAN ? A, cine ? A lu* Potoașcă. Cristoșii..., da* ce, io sînt Napoleon ? Mă duceam și eu cu familia la un film, indian.

Le plăceau filmele.

— Ce vrei, e sarcină de sus. Depinde planul, mai multe treburi depind de drumul ăsta la Trejea. Potoașcă se oțărî :

— Păi da, cu asta îți bagă pumnul în nas. Și dacă e o chestie din astea, gata, o faci, că, pe urmă, oamenii spun că tragi contra. Și eu — mă știi — trag ca boul, înainte. Cristoșii ei de mașină...

Blaga săltă capota, iar Ion Potoașcă se duse după canistră.

— Cristoșii...

— Ce spui ?

— Nimic. Mîncă-le-ar tăticu gurița lor ! Crede-mă, Blaga, cînd le simt aici, lîngă piept, una în brațul ăsta și una pe celălalt, și le simt perișorul lor ca aurul, înnebunesc.

— Sînt niște copii minunați.

— Da, minunați, și de aia muncesc ca boul, ca ele să trăiască frumos și să nu le lipsească nimic. Gata ?

— Încă puțin, să strîng șurubul... așa. În regulă, dă bice !

— Gata, am dat și apă la cai, putem să dăm bice.

Blaga se mai uită o dată, așa, în general, apoi trînti capota și se duse să deschidă porțile garajului. Ion Potoașcă înșuruba capacele la canistră și rezervor, duse canistra la depozitul de carburanți și lubrefianți, se întoarse și se aruncă în cabină. Scotoci puțin după

cheie ; cuplă din nou. ROMAN-ul se smunci și rulă lent pînă în dreptul canaturilor porții. Cuplă farurile. Jetul izbi dugheana portarului. Tovarășu-l Marius ieși, prin parbriz Ion îl văzu pe Blaga gesticulînd, spunîndu-i ceva lui Marius. îi explica un lucru. Întîi se vor duce să ia tuburile, și pe urmă vor pleca. Ar dura cam o jumătate de oră. Stinse farurile și răsuci volanul mult. Din toba de eșapament țîșni o trombă albastră de fum dulceag care umplu garajul. Puternicul camion calcă legănîndu-se peste șanțurile de culisare ale porților, și se îndreaptă spre o curte interioară, de acces tehnologic. Blaga trase la loc culisantele garajului și o porni spre poartă.

Ajuns în dreptul intrării tehnologice, Ion Potoașcă frîna, decuplă și coborî, jucîndu-se cu cheile. Merse în spatele camionului și desfăcu obloanele. Băieții de la Aprovizionare-Distribuție apărură. Niște vlăjgani, toți îmbrăcați în salopete albastre și cu șepcuțe fistichii.

— Salut !

— Salut ! Hîrțoagele, ceru sobru un bărbos ce părea șef.

— Ptiu, stai așa puțin, le am în cabină și uitai să le iau.

Ion le aduse și le înmîină bărbosului.

— OK, băieți, la treabă. 50 de „fiole”.

Tipii chițcăiră și dispărură prin accesul rampei pe care era vopsit cu litere roșii, cît toate zilele : FUMATUL STRICT OPRIT. O încăpere uriașă cu acoperiș ignifug, și pe toți pereții erau mîzgălite cu litere uriașe același afiș, pe care cineva pusese toate sedilele posibile. leșise FOMAȚOL ȘTRÎQȚ OPRIT.

— Haha, făcu bărbosul. Mîncă-!e-ar tăticu pe ele,

cum mai sclipesc, și ce curățenie, băieți, doamne dum

nezeule, ce curăţenie, mai ceva decît la farmacie. Bărbosul se apropie drăgăstos : vaai, ce drăguţe liole, uite, uitaţi-vă ce cuminţi stau, cuminţi şi drepţi, ca nişte soldăţei.

Printr-o lucarnă largă, de undeva din tavan, o rază cădea pe ele, dezvăluind rotunjimile de obuz ale capetelor tuburilor. Pe ele scria : OXIGEN TEHNIC 200 ATM. Se aranjază cîte doi oameni de butelie şi începură transbordarea. Bărbosul aranjă actele într-un registru şi apoi trecu şi el la cărat.

Ion strivi între dinţi cîteva refrene de muzică simfonică, dar băieţii de la Aprovizionare-Distribuţie se înfiinţară rapid. Totul dura mai puţin de un sfert de oră. Buteliile de oxigen tehnic aşezate în lada ROMAN-ului păreau nişte obuze albastre. Potoaşcă trase obloanele, le asigura cu lanţurile de protecţie, salută băieţii cei voinici — pălmaşii, cum le plăcea să se autointituleze — şi porni. Peste un minut era în faţa porţii de la intrare. Portarul şi Blaga ieşiră. Ion îi dădu lui Marius foaia de parcurs şi pe cea de ieşire din garaj. Blaga sui. Spuse :

— Gata şi şusta cu tov. director, îşi frecă el satisfăcut palmele. Portarul se mişca în faţa maşinii. Porţile culisară, iar Marius salută profesional. Ion dădu din cap, iar Blaga din mină.

— Salut, nea Mariuse.

Ion cuplă şi răsuci mult dreapta. Frînele scrîşniră la intersecţie. Se asigură repede şi se angaja.

— Doamne ajută, se aşeză bine în scaun Ion Potoaşcă strunind atent ROMAN-ul. Strada era cam foită şi Ion abia aştepta să iasă din oraş.

— Ai puţină muzică ? întrebă Blaga privindu-i profilul

— Vezi că în dreapta e un tranzistor...

— Aha, l-am găsit.

— „...am transmis muzică populară la cererea ascultătorilor. Viitoarea ediție a emisiunii noastre o puteam asculta săptămîna viitoare, în aceeași zi, la aceeași oră, și pe același program. La revedere, dragi ascultători”.

Ion făcu o strâmbătură.

— Uite ce-am pierdut, cît e ceasul ?

— Trei.

— „...Ora exactă. La al șaselea semnal, va fi ora cincisprezece : Pip. Pip. Pip. Pip. Pip. Pip”.

— Pe la patru sîntem în Trejea, ce zici ?

— Să zicem, să vedem cum e șoseaua. Să nu gonești, Ioane, auzi ?

Șoferul dădu din cap în semn că e de acord.

— „Buletin de știri...”

— ...să ieșim noi din oraș...

Blaga nu mai spuse nimic. Motorul ROMAN-ului trepida calm, egal. În spate, tuburile de oxigen erau o grămadă periculoasă. Ion Potoașcă era un foarte bun șofer, și Blaga știa. Toți știau, și de aia îi și dăduseră transportul.

— „...oamenii muncii din industria construcțiilor de mașini au îndeplinit la toți indicatorii planul producției industriale, și raportează...”

0,073 secunde.

Toți cei cincizeci și trei de porci călătoresc aproape liniștiți în camionul lui Nelu. Sînt clari și perfect conturați, de parcă cineva i-ar fi sculptat în cristal. Au ochi rotunzi ca niște bile de sticlă, gene blonde și pulpe roz, și un păr rar și blond. Toți porcii au păr rar, absolut toți cei cincizeci și trei de porci-roz. Sînt aproape liniștiți, se bălăngănesc cumiți între cele cinci laturi de scîndură ale cutiei camionului. Sînt niște porci cumiți, atît de cumiți încît par a fi fost catalogați cu deosebită grijă, și de cozile lor răsucite parcă ai vedea prin aerul rarefiat atîrnînd etichete cu datele personale și colective ale fiecărui porc în parte.

Despre oricare din cei cincizeci și trei de porci, oricare din cetățenii onești de pe stradă ți-ar putea spune cel puțin un lucru fundamental, anume, că un kilogram de carne de porc e patruzeci de lei. Veterinarii ar putea să spună mai mult, dar pe străzile pe care gonea camionul lui Nelu — camionul cu porcii — nu locuia și nici măcar nu trecea niciodată picior de veterinar.

Porcii catalogați călătoresc mai departe în cutia camionului la volanul căruia se află Nelu cel cu Mari ca cea cu pulpe frumoase, roz, alături. Porcii, cei cincizeci și trei de porci, nu aveau cum să vadă semafoarele, trecătorii și casele, fiindcă obloanele

camionului erau mai înalte decît ei. Nu guița nimeni, se priveau doar din cînd în cînd, și din cînd în cînd mai priveau pieziș, cerul. La mintea lor li se părea că cerul este acela care se hurducăie, și ca să nu mai amețească, se priveau între ei. Toți porcii au ochi albaștri. Nici unul din cursa lui Nelu nu făcea excepție. Dar nu erau cu toate acestea niște porci excepționali. Erau doar eroii secundeii 0,073. Pe ei, oamenii nu aveau deocamdată cum să-i vadă. Obloanele de lemn îi mascau perfect. În ciuda oricăror prejudecăți, porcul nu e numai "ras, e și puternic, așa că nu mai e paradoxal că porcii nu se dau totuși de-a dura. Ilepet, cred că erau foarte stabili, foarte liniștiți, acolo, în cutia camionului lui Nelu, care-i ducea pe toți spre...

Marica rîdea într-una. Nelu stăpînea nervos bachelita volanului, totul se învîrtea înnebunitor în jurul secundeii 0,073, începînd de la un moment dat. Cam atît despre porci.

Depoziția mărtorului 7, semnat...
Piesa 41D5101

VI

0,074 secunde.

Pe ușa birtului vroia să intre o femeie grasă cu o fustă gri, în sandale verde pal. Una dintre baretele de la cea stîngă era ruptă și se încercase — vizibil — să se repare. Cînd femeia călca în a 0,0741 secundă, tocul verde pal, cam jumulit, îi intră între profilele de metal ale rîzătorului de noroi așezat în fața intrării. Fiind grasă, inerția femeii era, natural, mare, și a dat în brînci pe scările de ciment de la intrare, tocul rupîndu-se ca o crochetă cu brînză, iar ea izbind cu osul frontal esența vopsită în cărămiziu a ușii birtului. Un ospătar o deschise chiar atunci și o ajută să urce scările. Femeia urcă cele trei trepte de ciment, intră, apoi ieși, coborî și își luă dintre profilurile de metal relicva de sandal, împreună cu unul dintre fragmentele de toc. Apoi reurcă treptele de ciment și intră definitiv în birt. De data asta nici un ospătar nu mai deschise accidental ușa de esență vopsită într-o culoare insolubilă în apa de ploaie. Biata

femeie, a in-

spirat milă. E de presupus că înăuntru a încercat să-și potrivească sau să-și lipească într-un fel tocul. Asemenea accidente sînt stupide, poți chiar să-ți sucești glezna într-un hal groaznic. Am o vecină, are vreo cincizeci de ani, într-o primăvară și-a scrîntit piciorul și a întins-o pînă spre toamnă, încolo, în octombrie... Pantofii cu talpă plată sînt cei mai buni, nu numai pentru gravide, dar și în general. E adevărat că nu prea sînt eleganți dar ce are a face sănătatea cu eleganța ? Dar pentru cine vrea eleganță, n-are decît să riște. Cam atît despre ușa birtului între secunde 0,074—0,0741.

Depoziția martorului 3 Piesa 12/D6J03

0,075 secunde.

Dacia. Albă. Break. Număr de înmatriculare ce începe cu trei și se termină cu trei. Șoferul nu iese prin nimic din comun. E intersecție și așteaptă. Cred că dacă ar fi plouat sau ar fi fost chiciură, ștergătoarele de parbriz i-ar fi funcționat normal, temperat, sobru, sigur.

Om și ștergătoare așteaptă la intersecție o schimbare în culoarea locală. Banchetele sînt acoperite cu o imitație execrabilă de leopard sau altceva, felina, iar sub oglinjoara retrovizoare se zbenguie încă un mușunache. Mușunachele și imitația de felină demonstrează gustul îndoielnic al șoferului. Pe geamul din spate sînt lipite, în ordine, o emblemă cu Berlin, alta cu Paris, și alta cu semnul mirării. Omul e sobru, pare serios, dar — paradoxal — nu are costum gri

și nici măcar cravată. E ceva tărcat, cu negru și roșu. Așteaptă la intersecție, e uluitor ce răbdare poate să aibă, n-o avea și el casă, copii, mă rog, mingiie în neștire imitația de leopard, apoi pipăie schimbătorul cu măciulie de plexiglas colorat, apoi se scobește brusc și surprinzător de tehnic în nas, sperînd probabil ca viteza de execuție să-l facă totuși neobservat. Propulsează cu un bobîmac extractul pe geamul lăsat. Mușunachele n-a încetat încă să se bițîie. Omul de la volan îl studiază preocupat o clipă. Așa face la fiecare stop. A devenit un fel de tic. S-ar fi putut să-i treacă prin minte postulatul că fizica ar putea deduce din cît de repede se bițîie mușunachele, ce viteză a avut mașina în momentul în care a frînat, accelerația de frînare, cît de bune sînt frînele, dacă mai fac două paralele reflexele lui, și alte lucruri utile ar putea să deducă știința de la secunda 0,075, cînd însăși lumina galbenă a semaforului mai avea trei secunde pînă la verde.

Orice idee ar fi dispărut în capul mîncătorului de semințe cu Dacia albă, și toată atenția acestuia s-ar fi concentrat — așa după cum se prescrie în reglementări — asupra intersecției. Omul cu Dacie albă e de presupus că a decolat după cele trei secunde în urmărirea unor scopuri, cel puțin a unicului scop de a pleca pur și simplu din intersecție. Cam atît despre tipul cu Dacie albă în secunda 0,075.

Depoziția martorului 11
Piesa 10/D6/03

0,0751 secunde.

„Draga mea, dă-mi voie să te rog să-mi mențin punctul de vedere. Popoarele germanice au ajuns la

decadență mai repede decît cele latine datorită unor cauze pe care — ca lingvistă — nu sînt în măsură să le numa-sc, dar atari cauze sînt confirmate de caracterul fonemelor și mărimea suprafeței bucale a vorbitorilor, acestea după cum bine știi, draga mea, în virtutea tendinței firești de economisire a energiei, care, neîndoielnic, este depusă și se consumă în timpul vorbirii, ca act mecanic și intelectual. Raportînd suprafața mediată a gurii peste suprafața maximă — teoretic — a gurii deschise, se obține un raport care, în urma cercetărilor întreprinse de laboratorul meu, s-a constatat că scade la zero, cu alte cuvinte, dacă vom ajunge la înțelegerea absolută, vom putea comunica prin mimică. În caz contrar, adică în cazul în care nu vom ajunge la înțelegere, — aici facem o mică aventură în domeniul sociologiei — vom amuți pur și simplu, sugrumați de neputința comunicării, dezi- derabil, absolute. Studiile noastre, draga mea Eliza, au îmbrățișat cîteva dialecte din nordul Marii Britanii, din Germania, sudul Franței și sudul Italiei. Laboratorul condus de tov. conf. univ. prof. dr. doc. Ilău se ocupă de un Dialect, în cadrul aceleiași probleme de convergență a artei bucale din Asia Mică".

Preduț Mocanii, șoferul de taximetru cu numărul 77328 se uita, în retrovizor, la cele două femei ca la grădina zoologică. „Auzi,... aria bucală,... foneme... sociologie... ce femei, dom'le, ce femei !"

Cealaltă femeie obiectă :

„Dragă Lidi, obiecțiile mele sînt întemeiate ele, știi bine că sînt fondate pe tendințe, tocmai, de dezvoltare a limbajului, de unde atenția față de geometria bucală, și dacă vrei, mă rog, suprafața bucală medie, cu implicațiile care decurg. În ce

privește însă aria deschiderii bucale, ea este evident mai mare la semințiile latinice, întrucât idiomurile pe care acestea le vorbesc conțin un procent mai ridicat de vocale, care se pronunță cu o deschidere mare a gurii... bine, draga mea, mai vorbim mâine la birou, dar să știi că..."

„Te mai duci acolo ? Dar bărbatul tău știe la ce oră trebuie să fii acasă ? Ei lasă că-i faci tu o teorie lingvistică de-1 dai leșinat. Cine-mi ești..."

„Lasă, că nici cu tine nu mi-e rușine, lasă... știm numai noi... ascultă, dragă, ție își plac calamarii prăjiți ? Dar crevetele ?"

„Nuu. Țiparii, țiparii da, țiparii sînt moartea mea".

Preduț Mocanu se surprinse cu gura căscată, o închise brusc și dinții îi clănțăniră. Micul zgomot întrerupse discuția din spate, cele două femei priviră în retrovizor. Toți trei își vedeau numai ochii, în afară de Preduț, care fiind mai aproape de oglindă, avea un câmp mai larg.

„Astea sînt savante" gîndi el, în vreme ce în pupile îi lucea verdea semaforului și în mîna i se strecura bachelita schimbătorului de viteze. În spate, savantele, clientele lui, își reluseră discuția la un plafon fonc mai jos. Aparatul de taxat de pe bordul mașinii ajunsese la 17 lei și 50 de bani. De fapt, în clipa în care Preduț Mocanu se angajă spre stînga, aparatul ajunsese la secunda 0,076.

Depoziția
martorului Preduț
Mocanu Piesa
L6/D1/01

0,077 secunde.

Elevul stăruie. Era înalt, blond, gras și avea coșuri pe față care îl enervau, înfierbîntîndu-i sîngele. Nici-odată nu-l enervau mai mult coșurile alea împutite decît atunci cînd mergea cu ea. Îl mîncea tot trupul de parcă cineva i-ar fi gîdi'lat toate arterele. Fierbea ceva în el. Era pripit, nervos. Elev... Erau colegi, și mai încerca o dată, după care își propuse în gînd să renunțe.

— Hai, mă, la film. Avem lucrare abia poimîine. E un film bun, l-am mai văzut...

— Păi atunci de ce să-l mai vezi ? Ce rost mai are ? Îl privea zîmbind fata. Își lovi servieta de a lui. Toată situația asta îl prostea cumplit pe elev.

— Păi mergem împreună și-l vedem. O să-ți placă, e cu Yul Brynner și Raquel Welch.

...

— Hai, mă Angi, că e și întineric la film.

— ...păi... nu vedem filmul ? se sclifosi fata privind-l pieziș.

— Vedem și filmul... da* mergi, ce zici, mergi ?

— Uf f !

— A?

— Bine, bine, încăpățînatule !

— Ala e ! Ura, se bucură elevul, aruncîndu-și în sus servieta.

— Ce e, ce e ? se rățoi ea oprindu-se. Vezi, că acum nu mai merg, se sclifosi din nou.

— Hai, mă Angi, te rog ! se miorlăie elevul oprindu-se și el. Vin să te iau pe la cincî, mai adăugă.

— Să nu vii pînă în fața curții, mai bine mă aștepți în colțul străzii.

— Bine, în colț la cincî.

— În colț la cincî. Pa ! Mă duc.

— Pa, Angi. În colț la cincî. Pa !

— Hai pa !
-- Pa !

Coșurile, părul blond și spălăcit, hainele și matri-colele, sînii mici și tari ca niște mere de la Gostat ai Angelci, minciuna pe care o va trînti acasă „mami, mă duc cu Mia la film, vin de vreme...”, totul era trufanda.

Vor merge amîndoi — elevi — la un film cu Yul Brynner și Raquel Welch, înăuntru e întuneric, după cum a spus elevul cu vocea în prefacere. Repetabila fericire a secunde 0,077.

Depoziția martorului 2 Piesa 3/D6/07

VII

„Călăul" porni legănat spre telefon. Formă numărul.

— Alo ? Alo, bună ziua. Cu tovarășul Precupețu aș dori. Eu sînt Șbița din oraș. În legă... da, mulțumesc, aștept. Alo ? Tovarășu' Precupețu ? Șbița la telefon, tovarășe, vreau să știu, ați trimis în ziua de astăzi porcii spre noi ? Cum ? Azi ? Păi nu ? Ce naiba, doar n-o fi peste lume, că stau băieții și așteaptă. Ori mergem acasă și îi tăiem mîine. Nu pot să-i țin încurcați. Să mai aștepte, să mai aș... dar cît, domnule ? Cît ?

Pocni receptorul. Abia pe urmă veni declicul care îl scosese pe ce*l cu dinți de viplă din circuit. Șbița era nemulțumit. Scoase un *Dunhill* și o aprinse. „Ce oameni suoîți, nu știu ce mai vor, nu-și respectă cuvîntul, nu sînt hotărîți, ce mai, dac-aș fi și eu ca ei, s-ar împuți dracului carnea asta, îți trebuie o regulă în toate" gîndi Șbița, „călăul", îndreptîndu-se spre hală.

— Care e treaba, maestre ? îl interpelă cel mai tînar hăcuior din echipa de lucru. O mustață subțire, tătarască și neagră îi mînjea simpatic

VII

mijlocul feței.

— Stăm pc vine. Deocamdată. Porcii trebuie să pice dintr-o clipă în alta. Nedelcu, un om tăcut și corpulent, ieși chiar în drum și cercetă. Nimic. Erau prinși. Aveau și după amiaza ocupată, nu-i vorba, că și ieșea la afacerea asta, și erau impacientați. Fumau.

— Se vede ceva, Nedelcule ?

— N<*

— Oameni fără caracter, conchise Șbița preocupat de fumul *Dwihill-l\m*. N-au cuvînt, ne țin aici de pomană !

Unul îndrăzni :

— Mîine ?...

Șbița nu se mai osteni să răspundă. Porni legănat spre Abator. Deschise ușa largă, de metal, și intră. Uitase ceva, redeschise ușa și le spuse :

— Dacă vine cineva într-un sfert de oră, bine, dacă nu...

Nelu accelerează.

— De ce mîi așa, băă ? îl lovi Marica pe umăr.

— Da' ce, nu-ți place să mîn tare, ha ? hohoti Nelu, uitîndu-se cînd în față cînd la Marica. Și pe urmă, adăugă el, ducem porci, nu faianțarie. Ia ascultă...

Frîină. Apoi continuă, în timp ce Marica îl privea zîmbind cu toată ființa ei.

— ...ăăă, cine era cocostîrcu* ăla sfrijit care se ținea de tine ? Ha ?

Liniile de fu^ă ale unei străzi, de exemplu, văzută din parbrizul camionului, și timp îndelungat, săpau încetul cu încetul nervul optic al celor doi din cabină. E perspectiva unui „cuțit” cinematografic, care în cele din urmă sfîrșește în oboseală prin plictiseală. Ochii capătă atunci un fel de independență, comportîndu-se cam ca două bobîțc de soc, uscate,

aruncate între polii unei mașini electrostatice.

— Haha, făcu Marica mutându-și privirea în altă parte, păi ăla era șefu', da' ce-ți închipui tu, că., gata ?...

— Păi de ce să nu-mi închipui ? Dar nu mi-ai răspuns la întrebare, răspunde, de ce se ținea de tine ?

O mai întrebasese chestia asta de vreo cîteva ori, amenințînd-o că pune manivela pe ea. Nelu avea sădită în minte foarte puternic, de la familie, ideea că femeia trebuie să știe de ciomag și că de fapt numai de asta și ascultă. Și ge urmă, calapodul era același pentru toate. Tot după o idee sădită de familie în capul lui, diferența era numai la bărbați, care pot fi numai de două feluri : proști sau răi. Nelu vroia felul al doilea.

— Ei, asta-i bună, ți-am mai spus doar, era șefu* !

— Și ce dacă e „șef” ? ce, trebuie să stea la curu*

tău toată ziua ? De cîte ori veneam să te iau, hop, n-aveam loc de „șefu”^K. Vrei să-i mut pliscul la ceafă ? Să-mi spui imediat ce i între voi, că te bat și pe tine pînă...

— Ei, da* știi că ești bine, anima...

„Animalul” își întoarse fața pofticioasă spre ea, dezvelindu-și gingiile cum fac caii cînd tragi de frîu.

— Taci, strivi Nelu, făemdu-și dosul palmei spre ea.

— Au ! se sclifosi Marica răsturnîndu-se pînă în portieră, avînd grijă ca să facă în așa fel să-i alunece fusta pînă în talie, și să-și ofere coapsele dezgolite. Tabloul portjartierei îi fripse ochii lui Nelu. Cîta vreme Marica rămase așa, ca un copilăș bosumflat, Nelu avea capul pe bile, se uita cînd la ea, cînd la drum, dacă nu erau în oraș, o săruta. Mormăi ceva, Marica reveni și spuse :

— Nu-î nimic. Ți se pare. Mergem dîseară la bal ?
se alintă ea băgîndu-și degetul într-o gaură din perna
banchetei.

Nelu cunoștea localul ; cînd nu se țineau în el șe-
dințe politice sau de cooperativă, se pune la dispoziția
tineretului sub forma de „seară de dans”, „carnavalul
tineretului sătesc” și toată lumea era de părere că în
acel local se țineau niște seri foarte reușite. Nelu îi
răspunse :

— Da. Lasă-mă să conduc liniștit.

— Etete, da’ ce-ți fac eu, spune ? Iți fac ceva ?

El mormăi „ce ți-oi face eu”, apoi tare :

— Lasă-mă, Marico, să conduc liniștit, cît naiba mai
avem pînă la abatorul ăla ?

Trecu într-a treia.

Ion acceleră. Blaga se opri din cîntat.

— N-o mai călca pe coadă, Ioane, că acuși ne tre-
zim în șanț, blagoslovi Blaga. Slănina de pe burtă i se
revărsase peste cureaua neagră, de piele, pe care
demult o primise cadou de la unchiu-su. Tot atunci
primise și prima lui trusă de bărbierit. Cum, necum,
viața mergea înainte și el nu avea de ce să se plîngă.
Fată mare avea, cîștiga bine, era stimat de colegii lui și
de oamenii de pe stradă, sectoristul chiar îl dăduse la
gazeta de perete ca exemplu pozitiv, ca om gospodar
și așezat. Asta era viața, alta, care să fie ? Pe Blaga îl
apucase din nou cîntatul :

„Piatra-i piatra de piatra

Șade jumătate-n apa,

O calcă calu* și crapă

Inima meaâ multe rabdă,

Eiy rabdă inimă și tacii...<1

Ion începu să fluiera. Altceva. Deodată li ise păru la

am în doi că e un zgomot prea mare în cabină și tăcură în același timp. Blaga vorbea să se afle cumva în treaba celuilalt, de la volan :

— Când le dai la școală ?

— A ? făcu distrat Ion Potoașcă. A !, fetițele. Mirela și Silvica, mînca-le-ar tăticuțu' pe ele. La anu', bre...

— Așa ? ! prelungi Blaga dînd din cap. Ion le adusesese odată la o serbare de Anul Nou cînd întreprinderea avea obiceiul să facă bucurii celor mici.

— Dom'le, da' să vezi ce inteligente sînt!

— Copiii din ziua de azi sînt precoci.

— Da, nu ca noi, de mici eram abrutizați de mizerie și greutate. De la șase ani îți puneau părinții casa în spate, și salut, neică, descurcă-te ! Păi ne mai ardea nouă să bucherim, sau cînd toate hangaralele erau pe mîinile noastre, frați mai mici, cățel, purcel, buruian, casă, păi nu zic bine ? Încaltea mîncarea era mîncare, nu chimicale. Mîncai o brînză, domnule, dar era brînză, simțeai că era brînză, o roșie, un ardei acolo. Acuma toate sînt din petrol, din gaz metan, din prostii sintetice. Pînă la urmă or să ajungă și alea din plastic... păi nu, spune și mata dacă nu spun bine ?

— Deh, aprobă filozofic Blaga pipăindu-și barba aspră. Bine că e pace, restul merge așa cum e scris să meargă, chimal, nechimal, bine că e pace, eu unul zic mersi.

— Vreau să le fac pianiste.

— Cum, ce-ai zis ? Întrebă Blaga neatent la cele de mai înainte.

— Mirela și Silvica, răspunse omul de la volanul camionului. Am zis că vreau să le fac pianiste.

— Pianiste ?

— Da.

— Să cînte ?

— Da.

— Păi ai bani să le cumperi pian ?

— Ce nu face tăticuțu' pentru ele, mînca-le-aș fun- dulețul lor de îngerași scumpi. Mă știi doar, aș fi în stare să mănînc și frunze.

Blaga își dădu din cap consimțămîntul privitor la viitoarea profesie a celor două fete și îl întrebă :

— Ce vrei să faci ?

— Bagă tu mîna în buzunar la haină, și vezi că e acolo un portmoneu, bagă mîna și scoate-! puțin. Blaga se executa și dădu la iveală o îmbrăcăminte soioasă și ruptă la colțuri, în care era un tencușor de acte. 1-1 arată :

— Asta ?

— Îmhi. Vezi că în el sînt niște poze. Nu asta, aia. Așa, așa, uită-te. Fir-aș al dracului, ei, ce zici, așa-i că sînt frumoase de pică ?

— Deh, se dumiri Blaga înclinînd fotografia celor două fete într-o parte și în alta, depărtînd-o și apropiînd-o.

— Ia dă-o încoace, făcu Ion Potoașcă lacom.

— Fii atent la drum...

— N-ai tu treabă ! A, făcu deconcertat Ion ca și cînd s-ar fi ușurat pe el. Ce frumusețe, nț...nț...nț... ;iar eu sînt tăticuțul lor. Prinse fotografia în bord, pe cadranul vitezometrului, și zise :

— Pune mata portofelul la loc, bine ? Tot acolo, așa.

Labirintul străzilor traversa acum una din noroioasele părți ale orașului unde tocmai se puneau fundațiile unei noi pînze de blocuri. „Mult se mai construiește, măcar de nu s-ar strica oamenii*, gîndi Potoașcă atent la o coloană de trailere ce transporta, ca pe niște biscuiți mari, pereții prefabricați.

— Ai mîncat ? sparse din nou tăcerea Blaga.

— Hm, niște brânză cuceapă.
— Luăm din oraș ceva, sau din Trejea, ce zici?
— Lasă, luăm de pe drum, din sat, de la țărani, ceva așa, mai ca lumea, sănătos...

În cabină se încălzise și mirosea a benzină. Așteptarea sau un alt motiv ascuns îl făcu pe Ion să-și joace în frîu nervii. Ca și cum ar fi auzit nechezatul, gîtul lui Blaga se răsuci spre el, cutîndu-se în falii oblice, deasupra gulerului cămășii. Lumina ce pătrundea prin parbriz avea culoarea cimentului.

— Bun, mîncăm bine...
— Așa, ție chiar ți-efoame ? Tare, tare ?
Dacă

vrei oprim undeva, la o mezelărie ceva...

— A, nu, lasă, lasă.
— Bine.

Ion se uită la fetițele ce-i zîmbeau din fotografie. Zîmbi și el cu gura pînă la urechi și opri la intersecție.

— la uite, făcu Ion deodată.
— Unde, ce ?
— Uite-o în stînga, i-o arată prin geamul mașinii pe

Natalia.

Blaga fluieră a admirație. Se uitau amrndoi la femeia frumoasă care se aplecase peste căruciorul copilășului. Stopul era galben.

„Spre Trejea”.

Manevră levierul, ambală și stabi'liză volanul mare, de ebonită. Stopul era verde. ROMAN-ul țîșni în intersecție cu motorul ambalat la maximum. Taluzul încărcăturii reacționează imediat, inerțial, mărindu-și și mai mult unghiul. Marfa se stabilizează după o nouă suprafață de echilibru care temporar putea să asigure energia potențială minimă. Altfel spus, s-au dat la fund. Ca niște tuburi de orgă sugrumate de cauciucul atenuator, cîntară totuși un preludiu. Blaga își părăsi contem-

plărea și îl pironi cu privirile. Pe buzele lui își făcu începutul mustrării. Niciodată fluturii nu decolează de pe florile carnivore.

— Ai înnebunit, Ioane ? Ochii lui Bîaga se dilatară de groază. Ce fa... ?

— Acușica ajungem la abator, debarcăm pasagerii, și sînt al tău, frumoaso, rînji Nelu, uitîndu-se la ea pieziș ca o lovitură de backhand slaisat. Marica își reluase rîsul ei excitant. Plină de viață, Marica asta. Nelu continuă :

— Ei, ce te rîzi așa, ă ? Am zis, să mergem la bal mai întîi, dacă vrei tu, bal să fie... da' să te puie mititelu* să te uiți la vreun gușter de pe acolo, că gata ! S-a zis. Eu miros imediat chestia, și gata ! zbieră Nelu. Vin la voi, vă iau de păr, și vă sparg bibilicile la amîndoi. Plus că pe tip îl boșorogesc. Așa să știi. Așa că, să-ți bagi mințile în cap, frumoaso, clar ?

— JEi, tu, se fandosi Marica încetînd pentru o clipă să mai rîdă. Apoi tot ea :

— Și de ce, mă rog, gonești așa, de parcă te-ai duce nu jtiu unde, de parcă te crezi nu știu cine ?

— Să ajungem la abator mai repede, de aia, să fim p-ormă singuri, de aia, să... iii, da' proastă mai ești...

— Așaaa..., vezi că e pe roșu, țipă Marica. Oprește, Nelu, te rog oprește, e pe roșu, oprește !

Pe măsură ce SR-ul gonea din ce în ce mai tare, parcă stopul roșu al intersecției străpungînd parbrizul mașinii lui Nelu se mărea din ce în ce mai mult în pupilele dilatate ale Maricăi, care se ghemuise undeva, într-un colț al cabinei, dar care părea că nu mai există pentru ochii inexpressivi,

cenușii, de o duritate înspăi- mîntătoare ai lui Nelu.
Intersecția venea și roșul se lățea ca o pecingine în
ochii albaștri ai Maricăi.

0,007...

Intersecția venise.

De jos, de unde era ghemuita, Marica nu avea cum să vadă ROMAN-ul ce se năpustise la rîndu-i asupra crucii străzilor.

Cît despre Nelu, nici vorbă.

0,0077

Cît despre Ion Potoașcă, nici vorbă.

VIII

0,00771

O rază de soare se reflectă ca o lovitură de biliard, mai întâi în broșa în formă de troiță a unei femei între două vârste, apoi în geamul SR-ului dezlănțuit, apoi în vitrina unui fero-metal, după care, strecurându-se printre șipcile extrem de dese ale unui gărduleț, se opri în ochișorul stîng al unei corciturii șchioape. Din fundul curții, o bătrînică strigă după el cu glasul pițigăiat : „Hamlet!... Hamleet! Hamlet, vino înapoi, nu-i voie". Javra nu se mișcă din loc.

0,00772

Într-un sistem de referință cu originea în Casa de Cultură, zbura la momentul 0,00772 un grup de vrăbii sau porumbei, la parametrii x , y , z , dați de valorile : (2,3 : 2,1 : 0,5) kilometri, (4,2 : 1,5 : 0,7) km, (2,5 : 3,2 : 0,2) km, și alți membri zburători.

În clipa 0,007721 a avut loc coliziunea. Absolut frontală. Șocul a parcurs lungimile caroseriilor de la

acest moment pînă la timpul universal 0,01 secunde, în prima instanță, Marica, despre care știm că s-a ghemuit de frică într-un colțișor, a fost strivită complet, carnea ajungînd la dimensiunea medie de un centimetru ; înainte de a se rupe prin izbirea de perețele din spate al cabinei, volanul SR-ului l-a tăiat în două pe Nelu. Partea cu capul a zburat prin capota descoperită de presiunea din interior dezvoltată în timpul impactului, iar partea a doua a fost strivită între bord și peretele din spate al cabinei.

În ROMAN, lucrurile s-au petrecut similar. O jumătate a lui Ion Potoașcă a fost proiectată în afară, pe asfalt iar Blaga și cealaltă jumătate de șofer au fost comprimați la dimensiuni tabletice.

0,0078

Șocul a atins obloanele anterioare ale SR-ului. Pînă în această secundă, nici porcii, și nici tuburile de oxigen n-au fost conștienți de cele ce se întîmplau. Apoi, brusc, au fost implicați cu toții. Presupunînd atît porcii cît și tuburile de oxigen numerotate, pentru facilitarea urmăririi istoriei fiecărui reper în parte, totul s-a petrecut :

Porcii 7, 12, 15, 13, 14, 53 au fost striviți între inerția celorlalți porci și reacțiunea oblonului. În secunda 0,0079 s-a terminat propagarea mecanică a zgomotului impactului, și au început guițăturile. Acestea au durat pînă în secunda 0,00791,

0,008

Capacul tubului de oxigen nr. 36 a cedat. Trebuie făcută specificația că tubul cu numărul matricol 36 se afla deasupra și puțin în spatele stivei din ROMAN.

Șocul care a afectat grămada de tuburi de oxigen a propulsat tubul 36 pe o traiectorie de coliziune cu platforma-camion a SR-ului, care se basculase la trei-zeci și șapte de grade și cincizeci de minute față de linia de tramvai.

Dacă, inițial, butelia 36 se înscriesese transversal pe traiectorie, întâlnind linia aeriană a tramvaiului, aceasta din urmă i-a modificat incidența, drept care, noua orientare a fost aceea a unui proiectil cu capul cu supape spre platforma cu porci înnebuniți de spaimă. Toți se zbateau să intre în plan, părea un concurs. Zborul, metafizic, pentru că nu putem analiza toate tuburile de oxigen dintr-odată, al acestei butelii prin aer, a durat de la 0,008 pînă la 0,0087 secunde. Pe traiectoria de întâlnire s-a aflat Porcul 19. Capacul cu supape al tubului 36 s-a înfipt sîngeros în șorici, ca un cartuș dum-dum. A urmat în secunda 0,0093 explozia. E limpede. Grăsimea Porcului 19 a pătruns în supapele buteliei 36, amorsînd violenta reacție. Și doar pe toți pereții sînt afișe cu FERIȚI TUBURILE DE OXIGEN DE SUBSTANȚELE GRASE !

A urmat, firește, lanțul consecințelor.

0,00991

Toate tuburile de oxigen s-au năpustit datorită legii inerției, care e o lege naturală, asupra porcilor, și invers, porcii înnebuniți s-au repezit asupra buteliilor albastre. Porcii aveau marele avantaj că amortizau mult loviturile transversale ale buteliilor, dar, de cele mai multe ori, parau cu capul. Oricum ar fi fost, toate ciocnirile ar fi fost ele cum ar fi fost dacă n-ar fi fost secunda

fatidică 0,0093, când tubul de oxigen 36 ISO a străpuns Porcul 19, încălcându-se astfel în mod flagrant normele cele mai elementare de protecția muncii.

0,012

Șocul a smuls rezervoarele celor două camioane, împrăștiind peste tot benzină normală. După cîtva timp, șocul detentei provenite de la explozia buteliei 36 a ajuns la porumbeii sau vrăbiile ce zburau la coordonatele arătate mai înainte. Următoarele explozii au urmat prin simpatie. Totul, și butelii și porci, se decapita fără alegere, benzina luase foc și dădea lumină teatrului. Buteliile se transformau în rachete propulsate de propria încărcătură de oxigen la 200 de atmosfere, întru- cît explodau nu prin cămașa de oțel, ci prin decapitarea lor, iar capetele cu supapele se transformau în cartușe dum-dum de foarte mare gabarit.

Conform stipulațiilor legii acțiunii și reacțiunii și legii de conservare a cantității de mișcare, capetele buteliilor și buteliile, în clipa în care erau rupte unele de altele, porneau în direcții opuse, cu vitezele prezise teoretic de aceste legi naturale.

În timp ce desena lin iu ța de la „N^{ff}”, Măciucca auzi izbitura. Întoarse capul și văzu jumătate dintr-un corp omenesc făcînd o tumbă în aer, chiar deasupra locului accidentului, și scena atît de neverosimilă îl făcu să închidă ochii. Fu ultima imagine. Explozia care urmă proiectă un cap de butelie în direcția lui, și îi zbură capul ca o execuție în Franța medievală. Corpul decapitat al lui Măciucea se rezemă de gard și scăpă tinicheaua cu vopsea portocalie. Sîngle începu să șiroiască pe gard și pe asfalt, capul strivit, inform al lui Măciucea intrase forțat printre stinghiile gardului de fier, și ajunsese într-un strat de flori, lîngă o cală albă ca zăpada.

Pe asfalt, vopsea portocalie și sîngele gîlgîind din corpul scuturat de spasmele morții intraseră una în alta, dar nu se amestecaseră : erau nemiscibile. Pensula scăpase din mînă și se dădea și ea de-a dura spre rigolă.

Ușa casei se deschise violent și un bărbat ca la vreo șazecișitri de ani, dar care se ținea încă bine,

IX

puțin albit, dar destul de ridat, îmbrăcat într-un halat

maro, ieși privind speriat de sus. Exploziile care urinara îi luară auzul și el începu să țipe la cei din casă :

— Haideți afară că a început bombardamentul, mergem în pivniță, Ana, ia-1, dragă, odată pe Victor și haideți, pentru Dumnezeu...

— Doamne, apără-ne, doamne, îndură-te de noi, băiguia tînăra femeie, neștiind ce să facă mai întîi. Bă- trînu-1, încă în fața ușii, se uita după avioane și țipa :

— Haideți odată, ce dracului faceți, vreți să ne prindă aici, netoților ?

— Dar cu mama ce facem ? Îngăimă femeia pierdută, arătînd spre interior, unde, pe un divan demodat, zăcea privind fix ușa o bătrînă solidă, paralizată. Semăna cu un elefant de mare în agonie.

— Cum i-o fi norocul, mai spuse bătrînul și începu să lipăie spre fundul curții. Săltă chepengul, și cînd sa-i pună rezemătoarea își pierdu echilibrul și căzu în beci. Femeia ieșise, și ținînd în brațe un plod mut, cu ochii mari pe care și-i rotea în toate direcțiile, începu să strige :

— Tată ! Tată, unde ești ? Privind spre fundul curții și nevăzînd pe nimeni, porni spre poartă, rătăcită.

— Tată ! strigă ea din nou. O șuviță de păr îi căzuse de-a lungul tîmplei, și Victor se juca cu ea. Femeia dădu cu ochii de rondul de flori, și de craniul strivit al lui Măciucea alături, și începu să urle ca scoasă din minți.

Caniche-ul începu să schelălăie ciudat, privind-o drept în ochi. Femeia o întrebă „Ce-i, fetița ? Ce-i,

mămico ?” Caniche-ul schelălăia. Urmă bufnitura aceea sinistră, apoi explozia. Corpul rachetă al buteliei 38 smulse brațul stîng al femeii. Căzu pe trotuar, leșinată.

IX

Nu apucase sa spună decît „Haide, Pufina, să fugim !” apoi i se luase mîna.

Căţeaua începu să alerge tîrînd după ea braţul ce rămăsese încurcat în lesă. Se pierdu pe străzi. Butelia îşi continuă drumul şi izbi violent faţada stropită cu lapte de ciment a unei case cu două caturi. Cîteva cărămizi de dislocară şi căzură în interior de unde se auziră imediat ţipete, iar o bucată destul de mare de tencuială groasă, desprinsă, se prăbuşi într-un nor de praf, odată cu tubul deformat de impact.

Parcă se respira mai uşor. Oamenii din clădire avuseseră timp să se repeadă la ferestre. Cineva zări femeia leşinată pe caldarîm, şi spuse, „doamne, cît sînge, pentru dumnezeu, duceţi-vă cineva şi vedeţi ce-i cu ea”, pe urmă o altă voce. „Asta a fost mortier, precis e război rece. Groaznic...” „Ne ocupă şi pe noi ?” strecură cineva, dar în clipa aceea unda de şoc sparse toate geamurile, şi îi trînti pe toţi la pămînt.

Mamilu era cerşetor. Vara cerşea la capătul dinspre bulevard al podului. Era o zi frumoasă, şi Mamilu stătea acolo aşteptînd milă. „Azi numai cincizeci... s-au înrăit oamenii”, cugetă Mamilu. „Dumnezeu să vă bine- cuvînteze, doamnă, pe dumneavoastră şi pe copilaşii dumneavoastră”, mulţumi cerşetorul pentru leul pus în palmă unei vînzătoare care mereu îi dădea de pomană cînd trecea pe acolo. Mamilu era olog, şi nu-şi pusese celălalt picior din lemn din motive impresioniste, „ca să se vadă mai bine, asta impresionează şi creşte încasările”, calculase Mamilu, şi cît era cald, şedea cuminte în capătul podului cu braţul şi antebraţul în

unghi drept.

Auzi o bubuitură îndepărtată, și crezu că vine de la triaj. „Ce naiba s-o mai fi întâmplînd ? la vagoane

locomotive...^{4*} Privi în lungul șinelor de cale ferată ce se țeseau sub pod ca un păienjeniș de oțel. Peste câteva clipe, Mami'lu cerșetorul murea strivit de o masă sîngerîndă, căzută din cer. Porcul 17 fusese proiectat de suflul exploziei la două sute de metri altitudine. Imediat, în jurul celor două cadavre au început să se adune oamenii și să discute cazul. Tot mărunțișul cerșetorului se răspîndise pe jos și un țișănuș mai băgăreț a început să-l ciugulească. Un bărbat bine, îmbrăcat într-un costum gris-perle, își pierdu cumpătul, și apucînd pe un alt privitor de reverele hainei, îi șuiera :

— Ce stai, dom'le, nu vezi că ăștia-s morți ?

Un alt om, cu o pălărie mică și maro se băgă fonfăit :

— Da de unde știi dumneata că sînt morți ? Ge, ești cumva medic legist ? Să telefoneze după salvare, și abia pe urmă după miliție.

Fonfăitul avu rapid succes la public. Purta cu sine o servietă cu încuietorile stricate.

— Are dreptate tovarășu', se amestecă în vorbă o femeie care ajunsese printre primii lîngă cerșetorul mort.

— Păi nu ? abia pe urmă miliția, se stropși omul cu pălărioară maro, cerînd din ochi aprobarea celorlalți.

— Are cineva o fisă ?

O locomotivă de manevră îi umplu de fum. Nimeni nu tuși.

— Poftim.

— Na, ține.

— Uitați aici.

— Gata. Am. Unde-i un telefon public ? întrebă năuc omul.

— Acolo, zise o femeie de pe margine.

— Ba acolo e mai aproape, lîngă găzărie, se opuse o alta.

— Haide, domnule, pleci odată să dai telefon la miliție ? că găsești dumneata un telefon, ce naiba.

— Mai întâi la salvare, tovarășe, ai auzit ? Mai întâi la salvare, și pe urmă la miliție, se îndârji crunt omulețul cu pălărie.

O femeie cu patru sifoane într-o mână și o sacoșă mare în cealaltă se interesă :

— Nu vă supărați, ce se vinde aici ? Nu cumva azi au adus mălai ?

— Ce^ mălai, dom'le, care mălai, făcu în sictir profund cineva, exasperat de faptul că nici unul din cei de față nu reușise să-și țină cumpătul.

— Carne de porc, șopti altcineva din mulțime, și toți începură să ridă ca de o glumă bună.

Omul în costum gris-perle o lămuri scurt pe femeie.

— Nu. Aici a murit un om, și cu asta, crezînd că a terminat, se îndreptă din nou spre cele două cadavre. Un milițian se apropie și încercă să-și facă loc.

— A venit MILIȚIA, anunță cineva.

— A și venit ? !

— Au și venit, mă, ce iute ! se miră unul proteste, iar cîțiva se uitară la el ca la unul asemenea. Țigănușul ciugulitor de mărunțiș se strecură printre toți oamenii și o rupse la fugă. Milițianul îl văzu totuși și, scoțînd un țigănal, începu să fluiera ascuțit și prelung, încercînd să se ia după bărnaci.

— Prindeți-1 ! Prindeți-1 ! îndemna el oamenii fluierînd încontinuu. Țigănușul fugea mîncînd pămîntul, iar lumea uitase parcă și de morți. Tocmai atunci trecu pe dedesubt o locomotivă cu aburi ce se retrăgea la triaj și începu să șuiere și ea. Și iarăși, tocmai atunci, dinspre un capăt al bulevardului se auzi sirena miliției, iar dinspre cclălalt capăt, sirena salvării. Mili-

țianul se zbatea să iasă din înghesuială. Acum, când
 auzea sirena atît de familiară, se simțea triumfător,
 de o mie de ori mai sigurpe el. Fluierînd
 neconținut,
 făcea semne nuanțate și desperate celor din mașina
 cu
 farul albastru pe cabină să se ia după țigănuș.
 Mașina albastră înțelese și, scrîșnind în mijlocul
 bulevardului, se năpusti urlînd tiuii-tiuua, tiuii-tiuua,
 pe pod, după țigănuș.
 Oamenii în albastru năvăliră afară din mașină și
 începură să alerge după țigănuș. Pînă la urmă îl prin-
 seră, unul din ei își luă de pe jos cascheta, și cel
 mai mare în grad îl întrebă dur :
 — Cum te cheamă ?
 — Roncea, vorbi țiganul tare, emoționat între
 atitea uniforme.
 — De ce ai fugit de la locul faptei, hm, spune ?
 întrebă didactic gradatul, neștiind încă bine despre
 ce era vorba.
 — Dar ce-am făcut ? N-am făcut nimica. Am luat
 niște mărunțiș care era pe jos. Nu-i lua nimeni, nu
 am făcut nimica, să moară mama, dom' colonel...
 — Da ? Bine. Vedem noi la circumscripție, spuse
 maiorul aranjîndu-și chipiul și diagonala. Sergentul-
 major se apropie în fugă reglementară și cînd ajunse
 la cîtiva pași de mașină se opri, salută reglementar și
 spuse :
 — Tovarășe maior, permiteți să raportez. S-a
 semnalat un caz de omucidere. *
 — Bine. Să mergem.
 — Să trăiți, făcu sergentul-major băgîndu-și în
 buzunar țignalul.
 Lumea iar se strînse în jurul celor două cadavre,
 neținînd deloc seama de obstrucțiile verbale legitime

ale purtătorilor de uniformă albastră. Era parcă și mai aglomerat, nu se mai putea respira, venise și salvarea

și doi asistenți făceau constatări, secondați benevol de oameni din mulțime.

— Vă rugăm, circulați ! Vă rugăm, circulați, vă rog, alo, tovarășu*, ce căutați aici ? făcu melodios un plutonier burtos, cu o cămașă îngrozitor de transpirată la subsuori. Mai spre marginea mulțimii, un bătrânel simpatic, cu pungi sub ochii lui albaștri, interpelă încet, părintește, un tânăr bubos și deșirat, care tocmai își vîra capul de cocostîrc să vadă mai bine.

— Dom'le, eu plec, să nu mă puie ăștia martor, nu vreau să fiu băgat în chestia asta, ce-mi trebuie mie încurcală ? pentru ce ? Nu, nu, la ce bun ? Dacă vreți, puteți să stați, n-aveți decît, eu mă duc...

Bubosul făcu spirite în spatele lui :

— Du-te, tataie, du-te, gata..., și începu să se hlizească de față cu miliția și cu mulțimea. Bătrânelul dădu din mîină și se îndepărtă, nemaiinteresîndu-1 faptul dacă tânărul slăbănog a fost de acord cu el sau nu. Putea să fie și surd, dar nimeni n-ar fi putut spune asta cu siguranță. Milițienii vorbeau în jurul cadavrelor, măsurau, luau fotografii. Dădeau din cap. Unii din mulțime nu suportau blitzurile experților de la procuratură și dădeau și ei din cap. Vorbind între ei, oamenii din jurul milițienilor dădeau și ei din cap, gesticulînd. Unii începuseră să părăsească scena, alții se ambalaseră în discuții polemice.

Șoferul salvării vorbe tare, cu adresă vădită spre maior.

— Noi nu mai avem ce să căutăm aici, nu e de competența noastră. Morga...

— Puteți pleca, vorbe maiorul privindu-1 drept pe șoferul salvării, care zornăia nervos, în mîină, niște

chei.

— Dacă tot sînteți aici, ați putea face un act civic...

— Dacă mi se solicita mașina, iar noi sintem cu mortul la... ? obiectă stăpîn pe el șoferul. Încetînd să-și mai clinchetească cheile, semn că nu mai era nervos, discuția odată ajunsă la acest punct.

— Bine, bine, puteți pleca, admise maiorul și se întoarse spre ceilalți milițieni.

Șoferul și asistentul urcară în mașina albă cu cruce roșie și trîntiră portierele cu zgomot. Cîțiva oameni se dădură la o parte să facă loc de manevră, pe sub pod tocmai trecea un tren. Șuieră. Salvarea dădu nervos cu spatele, manevră și porni repede în direcția din care venise.

Medicul legist, un bărbat pătrat, cu ochii mari și negri, se apropie de maior și spuse :

— La constatarea generală, cauza sucombării pare a fi fracturarea multiplă a șirei spinării și contuzia violentă a temporalului stîng. Cam atît. După laborator... Milițianul privea în gol. Spuse încet, ca pentru sine :

— Hm, un porc căzut din cer, și făcu o schimă intraductibilă.

Medicul legist confirmă.

— Da, un corp căzut din cer. L-a strivit literalmente...

— Nici un act de identitate asupra sa, tovarășe maior, interveni un milițian. Se pare că era un cerșetor. Lumea declara...

— Un porc căzut din cer, repetă maiorul privind același gol din spațiu.

Se auziră clănțăniturile trenului trecînd peste macazuri.

Mayorul intră în mașină și apucînd microfonul vorbi :

— Alo, Pontonul, sînt Porumbelul, cum mă auzi ? Alo, Pontonul, trimite o autodubă la pod. Da. Terminat.

Puse emițătorul în bord și se pregăti să iasă. Deodată, în receptor se auziră câteva pocnituri, după care glasul bazei răsună metalic și clar :

— Alo, aici Pontonul, aici Pontonul, apel general... apel general... Toate patrulele neoperative spre careul 070Y. Apel general.

Maiorul smulse microfonul și țipă strident în el, împrôșcându-l cu salivă :

— Sînt Porumbelul. Am înțeles, Pontonule, mă îndrept spre careul 070Y. Execut ordinul. Terminat. Apoi către cei de afară : Apel general. Rămîn aici să aștepte Morga tov. Dedu și plutonierul Pășcu, spuse el tare, privind peste umăr pe medicul legist și pe celălalt numit. Plutonierul salută în timp ce milițienii ceilalți se aruncară în mașină, trîntind portierele pînă la limita lor de rezistență.

— Zi plină, zise unul, în timp ce mașina țîșni scrîșnind în plin bulevard.

— 070Y, ordonă maiorul așezîndu-se mai bine în scaun. Ca un făcut, în același timp, toți își așezară caschetele. Mașina miliției începu să ur'e și bulevardul îi făcu loc.

Cînd auzi izLiura, Natalia se gîndi în primul moment să fugă trăgînd căruciorul după ea, deși avea copilașul în brațe și ar fi putut s-o facă. Nu mai avu timp să reflecteze, pentru că tabla din capota ROMAN-ului, proiectată ca o farfurie zburătoare de la locul exploziei, îi reteză capul ce se rostogoli împreună cu fetița în cărucior. Corpul Nataliei rămase cîteva clipe nedumerit, după care contracția involuntară a mușchilor o făcu să se prăbușească într-o arteziană de sînge. Se zbătea ca o găină tăiată, în timp ce o bătrînică de

la etajul șase se uita la ea fix, ca o cobră, și începuse să rîdă.

Căruciorul o pornise la vale, Ancuța privea nedumerită cu ochii mari, plini de lacrimi, cerul. Piciorușele și partea inferioară a corpului îi erau năclăite de sânge. Ochii aburiți ai mamei Natalia o priveau sticlos, în *raccourci*.

Căruciorul prinsese viază și părăsi trotuarul, balansându-se periculos într-o traiectorie de coliziune cu un *Citroen* verde model 1962 care venea silențios spre intersecție. Șoferul *Citroenului* fusese orbit de lumina exploziei, și nu mai vedea decît foarte vag, și numai părțile laterale ale drumului, care ajungeau pe retină prin coada ochiului. Și persoana din dreapta șoferului fusese de asemenea orbită, și *Citroenul* se apropia rapid, cu farurile aprinse de căruciorul care se balansa încă în mijlocul drumului. În ultimul moment, căruciorul fu ajuns în travers de roata de rezervă a SR-ului, ce fusese proiectată în rostogolire normală. Impactul dintre roată și cărucior modifică providențial traiectoria căruciorului, și *Citroenul* se năpusti în roată, trecînd milimetric pe lîngă cărucior, care se îndrepta de astă dată spre rigolă. Roata încălecă botul hidrodinamic al *Citroenului* și-i sparse parbrizul. Mașinile din spate se opriră, și cîțiva inși coborîră și se îndreptară spre cărucior.

— Dom'le, j>e lîngă ce a trecut ! se minună un om scund, îmbracat într-o scurtă de piele.

Mai mulți cîini se porniră să latre cu patimă : în circumstanțele acelea deveniseră enerinți, dar pentru că lumea era prea concentrată asu; a accidentului, nimănui din cei dimprejur nu i se păru explicit acest lucru, pentru că altminteri s-ar fi încuiat în propria mașină, ar fi ridicat geamurile, cu toată zăpușeala zilei, și ar fi așteptat în sudori și nervi,

ronțăindu-și

unghiile sau mîngîind canapelele, descongestionarea arterei. Să dai cu spatele pe strada aceea și în condițiile de acolo, era cu neputință.

— Dumnezeu l-a ținut în viață, și a trimis căruciorul ăla care l-a salvat pe bietul micuț, minune mare, zise o femeie asupra căruciorului. Aa ! țipă femeia și leșină. Ceilalți alergară și ei ca niște guzgani, și cînd văzură sîngele și capul Nataliei parcă îi lovi cineva la mir. Unul abia spuse :

— O fi moartă și fetița.

— Nu vezi că mișcă, cum să fie moartă ?

— Tăticule, ce-i aici !

— Decapitată în toată regula, bolborosi omul în scurta de piele, dîndu-și șapca pe ceafă.

Gestionarul ferometalului, speriat de moarte ca incendiul să nu se întindă prin geamurile sparte de suflu și la chimicalele din magazinul său, scosese furtunul de incendiu și pînă la urmă reuși să-l pună în funcțiune, făcînd, e drept, totul pentru localizarea cel puțin a incendiului ce amenința vecinătățile. În același timp trăgea cu ochiul, ca nu cumva vreun nelegiuit să profite de nenorocire pentru a fura.

— Ce facem ? suna rezultanta celor din jur.

— Al cui o fi copilul ?

— Unde o ducem, ce ne facem acum cu ea ?

— Pe cine întrebăm ? S-o ducem la azil, ei trebuie să găsească părinții.

— Cheamă Morga, ba nu, nu, salvarea !

— Cine ia copilul ?

Erau toți strînși în jurul căruciorului. Porcul 23 se desprinsese din cer și căzu ca un meteorit pe cărucior, strivind totul. Cercul de oameni încetă cu voci-feratul. Crezuseră că nu au văzut bine, și cu toții, ca la un semn, se apropiară de pămînt să se lămurească.

Unuia i se aprinse becuțelul mai repede, „ia să plec, să nu-mi cadă vreo cărămidă în cap, sau să mă mai pună ăștia și martor la accident, declarații, judecată, las* că știu eu, ia s-o șterg”. Ieși din cerc și se îndreptă pripit, ca un șoarece, spre mașină, un *Vauxhall* luxos, mare, bleumarin. Pe partea cealaltă, câțiva oameni fură cuprinși de flăcările rezervoarelor de benzină explodate. Sunete guturale contribuind la polifonia groazei din intersecție. Omul de la ferometal, singurul care nu căsca gura, ci făcea ceva concret pentru stingerea incendiului, observă și se apropie cât putu de mult de ființele umane cuprinse de foc. Puse furtunul pe ele, și binecuvântarea rece a jetului îi trânti pe trotuar, scăpându-i însă de tentaculele mistuitoare ale focului. Din hainele calcinate ieșeau mirosuri grețose, acoperite din fericire de cel de ozon și hidrocarburi. Numai că manipulatorul hidrantului pierduse din vedere magazinul.

Pe rând, li se aprinseră becuțele și celorlalți.

— Ce dracu faci, dă telefon la salvare !

— Uite, dacă nu l-a luat în brațe nimeni, bietul copilaș, voi sînteți bărbați ? Ha ? Voi sînteți bărbați ? Care v-ați speriat de sîngele ăla din cărucior ? Cîrpelor !...

Apelativul „cîrpelor” nu plăcu nici unuia din șoferii amatori adunați în jurul căruciorului strivit. Și cum rareori conștiința socială nu izbucnește prin porțița particulară a conștiinței individuale, omul cu scurtă de piele deschise :

— Ia ascultă, cetățeanco, se rățoi el, nu vezi câte se mai întîmplă pe lumea asta ? De nici nu-ți trăsnește prin cap, cine ar fi fost mai lucid decît noi în situația asta nenorocită, arată-mi-1 că-1 mănînc cu tot cu pantoli, spune ! ? Ei, spune ! se adresă omul

ca un avocat veritabil, ba unuia, ba altuia. Unii priveau la cele două spițe strălucitoare, cîte mai rămăsese neatinse din cărucior, alții la masa înșîngerată ce acoperea totul, alții la hainele lor curate, stropite de sînge. Unii începură să audă cîinii lătrînd. Cîrnatul de mașini care se mărise în spate deveni și el, brusc, impacientat. Nu știau încă nimic despre intersecție și, în lipsă de informații, n-aveau altceva mai bun de făcut decît să claxoneze.

Unul dintre cei de față se întoarse spre nerăbdătorii șoferi care-și scosese capetele pe fereastre și făcu un gest din mîini și mimică, ce însemna „ei, ce vreți ? Gata, așteptați, aici se petrec lucruri serioase”. Totuși, unul cîte unul, martorii pruncuciderii se fofilau ca niște guzgani spre mașinile lor care îi așteptau cu portierele deschise. Lîngă locul în care Ancuța și căruciorul zăceau striviți sub Porcul 23 mai rămăsese numai femeia. Se bălăbănea neștiind ce să facă. Privea locul, cerul, rigola, apoi lungul străzii, intersecția luminată de incendiu, spre care se vedeau alergînd din toate părțile oameni. Omul cu haină de piele și șapcă, ajuns lent lîngă mașină, deschise portiera, dar nu intră. Mai privi înapoi, întorcîndu-se apoi cu oarecare greutate :

— Haide, spuse el morocănos. Duceți-va și dumneavoastră. Acuși o să vină miliția. Cred că au murit mulți. Ei or să vadă ce și cum, haide, duceți-vă, să nu vă facă rău. Vreți să vă ajut ?

— Pentru Dumnezeu, ce v-a apucat, ce aveți ? O fi fost vreo butelie de aragaz.

Omul cu șapcă nu mai răspunse. Se instala la volan, își îndesă bine șapca pe frunte, căutînd numai înainte. Din nou își întoarse privirile, încet, spre loc,

femeia se mișca încet, spre mașină, cineva dinăuntru o ajută să intre, mai privi și ea o dată locul, de parcă ar fi vrut să-l ia cu ea, apoi își trecu atît de încet dinții peste articulațiile degetelor.

Glaxo anele începură din nou. Cîrdul de mașini se agita și, rînd pe rînd, automobilele începură să se scurgă pe străduțele lăturalnice.

Miliția venise, încercuise locul sinistrului, pusese interdicție, și acum, agenți cu manșete albe dirijau cu gesturi energice circulația.

X

Omul încercă ușa de sticlă a abatorului, o deschise și intră, îndreptându-se spre unicul ghișeu. O mulțime de devize împrăștiate peste tot, purtând urme de sînee saude ștampile, formau o ambianță în care

noul venit încerca deocamdată să dea de cineva anume. Scaunul de la ghișeu era însă gol.

Omul purta pălărie de pai și un costum maro, pe talie, cu pantaloni lejeri, în picioare pantofi albi, fără șireturi. După o scurtă șovăire, se îndreptă spre interiorul clădirii.

— Hei, e cineva pe aici ?

Ecoul încăperilor îi răspunse în bătaie de joc. Reverberația îi insufla universala senzație de așteptare. Ar fi putut să creadă că abatorul era o clădire părăsită, dar omul cu pălărie de pai era sigur de contrariu.

Ajunse la un grup de oameni care mînoau. Cînd dădură cu ochii de el, oamenii se opriră o fracțiune

de timp, după care își văzură de treabă, mai departe.
— Bună ziua, salută impecabil noul venit, privindu-i pe rînd, drept în față. Oamenii se opriră iar din

mestecat. Se lăsa o tăcere jenantă. Omul venit continua inflexibil :

— Îl caut pe tovarășul Șbița.

— Bună ziua, luați loc și așteptați-! puțin, vorbî un om cu gura plină, trebuie să pice dintr-o clipă în alta, s-a dus să-și frigă niște carne. Acum e pauză de masă.

— Da, mulțumesc, făcu omul, așezîndu-se dichisit pe un scaun ce fusese cîndva dintr-un set mobilat. Rămase cu pălăria pe cap, și îi mai pipăi borurile cu mîna, pentru a se asigura că stă corect pe cap. Pe urmă își puse palmele pe genunchi, și începu să studieze interiorul. Sala principală de lucru în care nimerise era un cub imens cu podeaua și pereții placați cu faianță. În mijloc se afla un cadru uriaș, suspendat de o macara-pod, plin cu cîrlige mari de oțel de care atîrnau seturi de gheare ancoră de care erau prinse cadavrele de oi. Dedesubtul lor se adunase o imensă baltă de sînge închegat, pe care sorbul practicat în podea nu reușea să-l sugă, și care se prezenta sub forma unui covor cu asperități mari, roșu-închis. Într-un colț al sălii, vreo douăzeci de miei așteptau să termine oamenii masa. Se băgaseră unii în alții, cu căpșoarele lor speriate îndreptate spre colț. Un mie! își întorsese privirile spre oameni și se vedeau clar, în ochii lui, lacrimi voluminoase ce nu se mai des- lipeau. Omul cu pălărie de pai îl zări, dar nu spuse nimic, pentru a nu tulbura inutil masa celorlalți. Aștepta. Oamenii mîncău carne. Sala mai dispunea de o baterie de robinete pentru apă caldă și rece, și aer comprimat, în alt colț, un maldăr de miei abia umflați, se dezumflau tragic. Agonie. Fîșiau și plîngeau cu toții. Din cînd în cînd, din rastelul suspendat se scurgeau picături mari, negre, ce

înghețau pe faianța podelei năclăite. Tot cubul era prevăzut în partea de sus cu luminatoare, trei seturi de lămpi cu neon și două ventilatoare leneșe.

Oamenii între care nimerise noul venit erau toți mari, negricioși, unii tatuați, cu palme imense și șorțuri totale, de vinilin, prinse pe după gât și talie. De centură, care-i încingea pe toți, atârna pe șoldul drept o teacă mare, de p'lexiglas, plină de cuțite specializate, pentru hăcuit, jugănit, retezat, spintecat, și alți termeni de strictă specialitate.

Omul în maro își terminase studiul, când intră Șbița. Într-omîină avea un ștraif de șorici pîrlit și dat cu sare, iar în cealaltă un bojoc copt, din care tocmai mușcase. Arome carnivore pluteau greoi, jos, ațîțător, mai ceva ca la restaurantele de lux.

— Șefule, te caută cineva, i se adresă, de jos, Nedelcu, un jugănar.

Omul cu pălărie de pai se și sculase în picioare și-l cîntărea pe noul venit, care, după ce-i făcu semn să se așeze, luă și el loc la masă, și începu să mănînce, mușcînd rînd pe rînd din bojoc, șorici și un calup de pîine neagră.

— Mă căutați ? întrebă „călăul" privindu-l peste masă. Pe mine, personali ?, insistă el.

— Dumneavoastră sînteți Marcu Șbița, nu-i așa ? ripostă la întrebare cu întrebare noifi venit, punîndu-și coatele pe masa de lemn negeluit, și împreunîndu-și degetele. Masa putea fi de sacrificiu și numai cînd îi trecu prin minte o asemenea idee se cutremură.

— Da, făcu scurt Șbița uitîndu-se brusc la ceilalți, care mestecau privindu-l. Dar dumneavoastră cine sînteți, cine v^a trimis ?

— Aha, făcu bucuros omul ridicîndu-se brusc și punîndu-și pălăria pe masă. Va să zică, știți că sînt

„trimis" ? Da, sînt curier. Și am fost trimis la dumneavoastră într-un scop la care probabil vă așteptați, nu-i așa ?

Acest om i se părea lui Șbița ceva cu totul nou. Era o insectă caraghioasă cum niciodată nu mai văzuse vreuna la fel, călcînd prin abator. Această opinie personală Șbița și-o păstră totuși pentru el.

— Nu m-aștept la nimic, dar acum e oră de masă și încep să cred că avem ceva destui] de mult de discutat, așa că eu zic să lăsăm pe altădată. Azi avem mult de lucru. Doriți puțin șorici ? Luați, poftim, vă rog, mai spuse Șbița cu amabilitate, și-i tăie din bucata lui, întinzîndu-i-o peste masă.

— Mulțumesc, spuse curierul, căruia i se văzuse bițîindu-se de poftă omușorul, oricîte eforturi ar fi făcut acesta în contra.

— Zău, oredeți-mă, azi avem mult de lucru, mai avem două sute de miei de tăiat.

Șoriciul nu-l făcu mai indulgent pe omul în maro.

— Nu de miei este vorba, ci de porci, spuse curierul, trăgînd cu dinții de șorici. Grozav ! arătă el cu degetul spre șorici și Marcu dădu din cap condescendent, pe cînd ceilalți oameni izbucniră în rîs, convinși că omul cu pălăria de pai făcuse o glumă cînd se referise la pereii, fiindcă mușcase din șorici, și atît putuseră ei să prindă din sens.

— Aici nu-i nimic de rîs, îi întrerupse amenințător curierul, oprindu-și mestecatul, dar cum salivația îi era abundentă datorită frăgezimii șoriciului, fu nevoit să înghită, și să iasă. el singur, primul, din nemișcarea stînjenitoare pe care o produsese. Adăugă apoi ceva mai calm, apropiindu-se de Șbița :

— Ești implicat în accidentul de acum o săptămînă.

Era prea mult. Marcu țîșnî enervat în picioare

aruneînd bojocul început cît colo.

— la ascultă, curierule ! zbieră el.

— Misiunea mea e terminată, tăie imperturbabil curierul. Timpul meu e la fel de prețios ca al dumi- tale. Să nu uit, mai adăugă, și scoase din buzunar o hîrtie pe care o puse pe masă, în fața lui Șbița. Acesta o smulse cu mîinile pline de grăsime, și se uită la ea, fără să înțeleagă mare lucru. Semnele îi jucau în față, ca și cum un amator și-ar fi pus la punct aparatul de fotografiat :

— Ce-i asta ? Ce mai e și asta ? întrebă el retoric.

— Ai făcut ceva, șefule, ai dat cumva de dracu* ? îndrăzni Nedlcu sculîndu-se în picioare, și vîrîndu-și și el nasul în hîrțoagă.

Cei doi erau cumnați.

— Acțiunea, spuse scurt și apăsător curierul, după care se întoarse, își luă pălăria și plecă. În ușa se opri, se întoarse și mai adăugă :

— Mulțumesc pentru șorici ! Bună ziua.

leși. Rama subțire a pantofilor lui albi se murdărise de sînge.

— Să-l aduc înapoi, șefu' ? întrebă Mocea, o figură cruntă, ștergîndu-se pe buci de grăsime. Șbița făcu un gest scurt, cu capul. Fără alte complicații, Mocea și Nedlcu începură să tropăie cu cizmele, în timp ce restul se uita peste umerii lui Șbița în hîr- țoaga în care părea că-i înțepenise privirea.

— Nu înțeleg, murmură el, privind cînd la ușa, cînd la hîrtia pe care i-o lăsase omul cu pălăria de pai. Cei doi gealați se înființară, ținîndu-1 de cîte o aripă pe curier. Arăta un pic mai mototolit decît adineaori.

— Lăsați-mă, lăsați-mă ! se zbătea curierul.

— Sșt, îi șuieră Mocea în ureche, și răsuflarea de carnivor avu un efect temporar de laxativ asupra obraznicului curier.

— Lăsați-1 ! făcu Șbița apropiindu-se.
Văzîndu-se eliberat, omul își așează militărește ținuta, și vorbe neînfricat.

— Comportamentul de adineaori este numai rodul neînțelegerii, și îl consider ca atare...

— Exact. Este absolut exact. Tocmai de aia am trimis băieții să te cheme. „Rodul neînțelegerii”, cum ai spus. Asta ce-i ? întrebă el cu un alt ton, mai mieros, fluturînd prin fața lui petecul de hîrtie cu urme de grăsime pe margini. Curierului petele astea îi aduseră aminte de mulțimea devizelor de la ghișeul unde nu găsise pe nimeni cînd intrase în abator. Apelul sau actul de acuzație ? auzi el aproape de tot glasul lui Șbița. Și el mirosea a carnivor. Ar fi fost o idioțenie să-i considere din capul locului lacto-vegetarieni. Necunoscutul trecu peste tot cu ușurință, de parcă ar fi încheiat o asigurare totală.

— Ascultă-mă bine, tovarășe Șbița, vorbe din nou, stăpîn pe situație, curierul, apucînd cu două degete breteaua șorțului „călăului” și trăgînd ușor spre el. Cei doi gealați se apropiară și curierul se uită speriat și lăsă repede mîna în jos. Marcu le făcu semn să se liniștească pentru că avea de gînd să clarifice împreună situația. Cumnatu-su și celălalt se conformaseră, venind cuminți lîngă șeful lor. Curierul continuă, zîmbind vag :

— Unica mea misiune în ce te privește, a fost să-ți predau hîrtia asta, zise el, împungînd cu arătătorul stîng spre act. Mai multe nu știu, de ce să-ți spun vorbe aiurea, și așa ți-am făcut favorul de a-ți spune că ești implicat în accident, deși repet, asta nu intra

în atribuțiunile mele. Puteam foarte bine să-ți dau hîrtia și gata, mă spălam pe mîini.

— Bine, bine, dar nu-mi pot da seama dacă e...

— Nici eu, făcu radical curierul. Sînt alții mai sus ca noi, care știu ce și cum. Ei fac corelațiile între toate evenimentele. Numai ei. Noi sîntem niște biete rotițe care transmitem mișcarea. În atribuțiunile cui intră mișcarea nu știu, și chiar dacă aș ști, nu c(ed că ar intra în atribuțiunile mele informarea anumitor persoane despre așa ceva. Vezi, nici cele ce ți-am spus pînă acum nu intrau în atribuțiunile mele, și totuși am spus-o. Eu sînt un curier, mai adăugă el, dar cu glasul unui copil gata-gata să plîngă.

— Haide, gata, lasă, lasă, dacă am înțeles cît de cît, înseamnă că eu singur trebuie să judec ce reprezintă hîrtia asta, și în funcție de ce reprezintă, să acționez ca atare, nu ? Șbița privi în jur, puțin stîm- jenit. Unii din băieți își reluară lucrul, și în tăcerea grea care se lăsase, se puteau distinge copitele micuțe ale mieilor alunecînd pe dale, fie vreun behăit stins. Din cînd în cînd, aceștia mai priveau scena. Unde plutea sfîrșitul lor poate se întrebau, sau poate numai așteptau. Nimeni nu putea să știe ce e în căpușoarele lor, pe nimeni nu interesa, și la urma urmei, ce nevoie ai să înțelegi, cînd imperativul este „a mînca" ? Dacă ai timp, după ce ai mîncat, poți să încerci să înțelegi, dacă vrei cu tot dinadinsul s-o faci, dar asta numai pînă la următoarea masă, cînd trebuie să muști din nou, pentru că așa se mișcă cineva sau ceva în tine. Șbița, Nedelcu, Mocea, toți știau astea rudimentar, dar simplu, nesofisticat. Animalele de sacrificiu nu mai au vreme să poarte haina particulară a speciei lor. Ura față de unii oameni sau dragostea față de unele animale sînt argumente profunde pentru existența cana-

lelor prin care ne sugem ființa din Univers. La fel ca porcii, mieii, rimele, omizile, cocostîrcii, gîndacii de bucătărie.

— Acum sper că pot pleca, spuse curierul cu o ușoară nuanță de imputare în glas. Șbița părea că nu-l auzise. Curierul se îndepărtă ca un șoarece, și din ușă, salută amical :

— La revedere, băieți, și-și scoase puțin pălăria. Dacă și-ar fi dat seama că e plin de grăsime pe mîini, nu și-ar fi scos-o, gîndi cumnatul lui Șbița, încercînd să-și amîne puterea de înțelegere pentru mai tîrziu. Uneori e bine să iei la pachet hrană rece, pentru că nu știi cît întîrzi.

— La revedere, vorbiră cîtiva, printre care și doi din cei care-și reluaseră lucrul. După acestea, curierul dispăru prin ușa de sticlă, și în cubul abatorului nu se mai auzi decît atingerea cuțitelor specializate de măruntaiele mieilor.

— Șef ? făcu privind chiorîș Nedelcu. Șbița nu auzi.

— Șeef ? făcu din nou, mai dulceag, hăcuiorul principal, apropiindu-se în același timp de el, hai, spune-ne și nouă ce-ai făcut, pentru ce te-au arestat ?

— Ce-ai spus ? tună Marcu înfuriat de vorbele cumnatului său, care de la o vreme începuse să-l enerveze cu imixtiunile în universul lui. Pînă la urmă tot avea să-i explice că soră-sa nu însemna el, și că ar face mai bine să termine cu aerele astea de ghiuj care în microclimatul abatorului putea să dezechilibreze foarte ușor climatul de forțe și vanități. Abatorul e o instituție sensibilă, iar Nedelcu ăsta era un mitocan oportunist.

— Nu te supăra, Marcule, dar cam așa suna convorbirea cu ăsta...

— „Curierul” se băgă unul, apropiindu-se și el.
— ...așa, curierul, continuă Nedelcu fără să-l privească măcar pe cel care-l ajutase. Șbița abia acum simțea că îl cuprind nervii. Se hotărî ca mai înainte de a-i scăpa de sub control, să curme discuția.
— Omul n-a spus mai mult decât știa. Era, cel puțin, onest, și de aia mă tem, că el a devenit curierul unei erori. Curierul, și atât. În rest, nu am grijă, totul se va rezolva, mai adăugă înmuindu-și glasul și scoțînd iar bucata de hîrtie din buzunarul pantalonilor, și punînd-o la loc. Gata, la treabă, ordonă el scoțînd din teacă unul din cuțitele de spintecat. Ceilalți îi urmară exemplul și, ca niciodată, în ziua aceea depășiră planul.

XI

Teatrul de comedie din Trejea e o clădire destul de nouă, sub forma unui paralelipiped cu pereții stropiți cu ciment. Intrarea principală a teatrului dădea evident spre bulevard și avea uși mari, de sticlă. Imediat, urma un hol mai mult lung decât îngust. Într-un capăt se afla un minuscul ghișeu de bilete, iar în celălalt era un fumuar cu două canapele de piele și două scuiători din aluminiu, aranjate fiecare lângă cei doi pereți verticali. Dură cum s-a văzut, rostul casei de bilete era cvasiinexistent, întrucât locuitorii Trejei își procurau biletele prin activitatea difuzorilor și agitatorilor culturali din întreprindere. În cazul în care ar fi existat îndrăgostiți doritori să intre la teatru — nefăcându-și dinainte un program strict — ei puteau găsi casa deschisă și-și puteau procura bilete fie pe niște strapontine ca vai de capul lor, despărțite între ele, fie la galerie, locuri întunecoase, foarte nimerite pentru astfel de perechi întârziate sau nehotărâte.

Ceea ce era absolut formidabil la Teatrul de Co-

medie, era iluminatul, atât aj sălii propriu-zis, în
pauze,

cît și al scenei, în timpui desfășurării piesei. Era absolut imposibil să-ți dai seama de unde izvorăște lumina, și considerentul acesta te făcea să nu mai fii atît de sigur de locul unde te afli, adică la teatru. Puteai bunăoară să crezi că personajele emană ele însele lumina necesară pentru a se pune în evidență în funcție de rol, iar în sală, în timpul pauzelor, persoanele-spec-tatori aveau aceeași impresie unii despre alții. Astfel, sa'la Teatrului de Comedie din Trejea, cu scena sa avansînd puțin, ca o rampă peste primele trei rînduri din față, și cortina ei de catifea violet, era cel puțin atrăgătoare. Afară, chiar deasupra intrării de sticlă, se afla o reclamă luminoasă. Cu litere sobre scria *Teatrul de Comedie Trejea*, iar pe cealaltă parte a bulevardului, pe un obelisc de ciment, scria cu inițiale verticale, mari, înspre cele două sensuri ale bulevardului, **rcr**, totul pus între două măști populare autentice. În sus și în jos, treceau automobilele vilegiaturiștilor.

Se înserase. Deasupra clădirii teatrului ce decupa o pată întunecată pe orizont, stelele mai strălucitoare ale unor constelații începură să licărească. Pe zidul frontal al teatrului, și chiar pe ușile de sticlă și pe obeliscul de vis-à-vis, fuseseră lipite afișe pe care scria „Premieră”. Programarea făcea ca audiența, seară de seară, să fie riguros constantă, indiferent dacă era premieră sau nu.

Oamenii începură să se scurgă spre teatru și, puțin cîte puțin, holul de la intrare se aglomeră.

— Bună seara, tovarășe Prisecaru, ce mai faceți ? făcu lins un om corect îmbrăcat, cu papion maro, apropiindu-se și luîndu-l familiar pe cetățean de umăr. își strînseră mîinile destul de tare : se vedeau

pe dosul palmelor urmele buricelor degetelor.

— Bună seara, tovarășe Strună. Bine ! răspunse brusc Prisecaru privind fix micuța perlă din papionul celuilalt. Apoi adăugă total disonant. Credeam că ești programat pentru miine, țin minie ca tu mi-ai spus odată „eu sînt programat joi”, iar azi e miercuri, nu ?

— Așa e, așa e, se apără absolut neutru omul cu papion.

Precizia programărilor le ascuțise foarte mult simțul de observație. Calculele aveau părți pozitive și negative ca dealtfel totul pe lumea asta. De aia lui Prisecaru îi fusese la un moment dat indiferent ce se mai vîntură prin întreprindere și cu atît mai mult la teatru. „Treaba lor, facă borș !”

— Dar azi e miercuri, nu-i așa ? întrebă Prisecaru, care-1 zărise aproape în același timp pe maestrul lordache. Acesta era cu soția, și, cînd îi zărise Prisecaru, ei tocmai intrau, maestrul ținea ușa pentru ea, Fira, soția, să intre. Se văzură, și cuplul se îndreptă spre ei, desfăcîndu-și, amîndoi, nasturii din mers.

— Bună seara, tovarășilor, ei, ce mai faceți ? vorbi tare lordache strîngînd mîna succesiv omului cu papion și muncitorului său, care, uluit de vederea șefului său, azi, miercuri, sărutase între timp mîna soției maestrului. Se trezi vorbind alb :

— Azi e miercuri.

— Da, măi omule, astăzi e miercuri, e premieră, întări lăsător omul cu papion, făcîndu-i cu ochiul maestrului, în timp ce acesta își pipăia nodul verde al cravatei, sau poate și mărul lui Adam. Soției, omul cu papion tocmai îi săruta mîna.

— Te văd tulburat, începu dur maestrul, înfigîndu-și mîinile în buzunarele largi ale pardesiului cu care începu să facă vînt, ca și cum ar fi dat din aripi. Ce mă privești așa, de parcă ai fi văzut o stafie ?

schimbă el brusc tonul, descumpSninduj și mai mult pe bietul muncitor.

— Dumneavoastră nu aveți programarea marți ?

— Care programare, care programare ? strepezi maistrul cuvintele, privindu-l fix, cu interes.

— E vorba de programarea la teatru ! se băgă slugoiul cu papion și perlă, și Prisecaru, tare l-ar mai fi pocnit pentru asta. Dacă Trejea n-ar fi fost decretat oraș, i-ar fi zis vreo două slugoiului de Strună. Gîndindu-se că printr-o comportare indecentă față de șeful, n-ar fi făcut decît să-și ciuntească soclul de om serios pe care-l avea față de lordache, Prisecaru pr*i feră sa-și strîngă ceva mai tare maxilarele și să-și clătească pentru scurtă vreme privirea în jur.

— E vorba de programarea la teatru, țin minte că v-am întrebat, „ne vedem la teatru ?” iar dumneavoastră ați răspuns, „îmi pare rău, soția ne-a programat în altă zi”, sau ceva în genul ăsta, adăugă murmurat Prisecaru, de data asta el privindu-l insistent.

— Bine, dar e absurd, concilie zîmbind omul cu papion, și adăugă repede, iar azi e miercuri, e premieră, și dealtfel ar fi timpul să intrăm, avansă el și-i împinse pur și simplu pe toți trei spre cel de-al doilea rînd de uși de sticlă care tocmai se deschiseseră.

— Da, da, mai bine să intrăm, ciripi soția cu ochii țintă la uși.

Prisecaru gîndi fulgerător „dacă totul e programat și se știe, atunci de ce să mă precipit să scot bilet, cînd e clar că am bilet ? „Nu-și putea explica de ce totuși îi veneau mereu în cap gîndurile astea, cînd, odată constatată realitatea, era suficientă urmărirea ei scrupuloasă fără să fie necesară nici o problematizare de natură ontologică. Odată pentru totdeauna trebuiai să înțeleagă că asta însemna urbanizare, ieșirea din imperiul empiricului și intrarea în cel al științificului. O

să se prefacă numai că urmărește piesa, urmărind de fapt o destindere musculară totală. După părerea lui, numai destinderea musculară o putea asigura pe cea mintală, o piesă de teatru, cum fuseseră mai ales cele din ultima stagiune, înnebunindu-l de-a binelea. Da, chiar asta va face ; nu el trebuia să scrie a doua zi la gazeta de perete cronica premierei, așa că putea să se destindă în voie, de la ridicarea cortinei și pînă la ridicarea și plecarea lor din sală. Nici că se putea un motiv mai snob ca teatrul, în noul oraș, Trejea.

— Pe mine mă scuzați o clipă, aruncă omul cu papion, dispărînd rapid în toaletă. Ceilalți trei se îndreptară spre garderobă, maestrul o dezbracă pe soția lui din mers, și-i aruncă paltonul de la depărtare pe masă. Imediat îl puse și pe al său deasupra, în timp ce Prisecaru făcu și el același gest, trîntindu-l un pic mai încolo. Își luară bonurile de garderobă, după care mulțumiră garderobierei și ocupară un ungher în care îl așteptau pe omul cu papion. Prin zumzetul clasic al sălilor de spectacol se ciocneau oameni și-și cereau scuze, se mișcau cu toții pripit cu ținte dese și fixe. În asemenea situații oamenii au mîncărici, sau parcă nu s-au dat cu *after shave*.

Omul cu papion își făcu o apariție radioasă.

— Intrăm ? propuse el scurt, privindu-i pe rînd. Chiar atunci, din megafoanele ascunse, pomi o invitație pe un ton cîntat: „Stimați spectatori, vă rugăm să poftiți în sala de spectacol, ...Stim...”

— Premieră, șopti maestrul împingînd din nou, pentru soția sa, ușa grea, capitonată ce dădea spre sala propriu-zisă. Murmurul oamenilor se amplificase, toți întrebau deodată plasatoarele unde se aflau locurile lor și parcă plutea peste tot un aer de fericire

colectivă, în lumina aceea misterioasă.

Un om se apropiase de ușile de sticlă de la intrare și privea afară. Vis-à-vis, un om înalt, necunoscut, în haină de piele, verifica nivelul uleiului din bazinul mașinii. Scosese tija și o arătă însoțitorului, și acesta dădu din cap. Omul de la intrare privea prin ei. Nu-și putea da seama ce anotimp era. I se păru că imaginea seamănă cu alta, văzută demult. Pe urmă crezu că memoria e aceea care îi jucase un renghi, proiectându-i din nou un film cu elemente disperate în spațiul și timpul amintirilor, pe care dorințele sale latente le-au regizat și asamblat într-o proiecție a aspirațiilor sale nemărturisite nici chiar sieși. Curînd simți apropierea fulgerului intracranian —întotdeauna se întîmpla

așa cînd îl fura vârtejul — acesta veni, începu să-l zgîlțîie. își scutură capul ca un cal exasperat de tăuni. Filmul se întrerupse în cîteva locuri.

Pe lîngă ei trecu în viteză un camion și suflul flutură pulpanele însoțitorului. Acesta se întoarse și omul cu haină de piele vîrî tija de ulei la loc. Însoțitorul intră repede și trînti portiera. Omul cu haină de piele cercetă funcționarea farurilor. Celălalt om după ce se mai uită o dată la mașină intră și el, și *Volkswagen*-ul țîșni ca o broască roșie.

Filmul se volatiliza și omul se trezi în vacarmul sălii, răstignit în scaunul comod, de pluș, condamnat la încă o experiență gnoseologică, și asta după atîtea și atîtea ore de muncă la întreprinderea de Recondiționat Carcase.

— Să vedeți ce-mi spune fii-miu azi, vorbi omul cu papion trăgîndu-și scaunul și așezîndu-se comod, puțin întors spre maistru, soție și muncitor, care se

așezaseră și ei și îi priveau perla. Omul continuă : să vedeți, vine la mine, așa, pe la prînz, tocmai scăpase de la școală, și îl văd că vine toată fața numai o rană. Îl întreb îngrijorat „ce-i, ce s-a-ntîmplat ?” credeam în sinea mea că s-a bătut cu cineva, tractoristul — v-am spus-o parcă, ei, soția lui, și cu fii-miu,... — adăugă el dînd din degetele mîinii stîngi, și privindu-i rar, pe rînd pe cei trei ascultători. Ceilalți tăceau, dar el dădu repede din aceeași mîină, dreapta o ținea pe spătarul maistrului și bătea cu degetele darabana în plăcuța de plexi în care era gravat numărul scaunului. Urmă :
— ...în fine, crezusem că... dar nu. Zic : „mă, ce-i cu tine ? Iar te-ai bătut, vrei să-ți spargă vreunul capul ?” dar deja i-1 spărsese, ce mai ! Nici una nici două, sare pe mine, mă sărută și mă îmbrățișează, apoi cu ochii plini de fericire — unul îi era umflat rău, se învînețise, sarma nu alta ! — și zice : „Tată, tată, ghici ?” Mă uit la el ca năuc. Nu mirosea. În sfîrșit, îi zic să se potolească și să-mi spună ce și cum. Ei, și se potolește, și începe : „Tu știi cît de slab eram eu la matematică, nu puteam s-o sufăr. Ei bine, tată, află că de azi știu matematică mai multă decît toți învățătorii la un loc !” „Ei nu mai spune, cum așa ?”, îl întreb eu plăcut surprîns, „ai luat vreun zece ?” „Nu — zice — notă nu mi-a pus, dar a rămas pur și simplu cu gura căscată Vasileasca. Ca la den-tist ! Toți au rămas, ce mai ! Mi s-a recunoscut știința. Fără notă. Pe urmă, să vezi, în pauză toți au tăbărit pe mine și m-au bătut pînă am leșinat. N-am mai știut de mine”. Mă uitam la el, nu știam ce să cred, adăugă el repezindu-și mîinile în lături a exasperare și-l pocni pe cel din spate peste față. Dîndu-și seama de ce făcuse, omul cu perla se răsuci fulgerător peste spătar» și țipă mai mult o scuză către cel lovit care își și duse

mîinile la ochiul pocnit și cu celălalt se uita drept înainte. Nu se putea da seama cum privea. Scuza răsunase atît de tare, încît se întoarseră mulți oameni spre locul cu pricina, și cel lovit se simți penibil. Omul cu papion se simți și el privit și se așeză discret jos, după care așa, răsucit, își mai ceru încă o dată scuze. Numai Prisecaru și cu soția maistrului se întoarseră să privească victima, dar și aceștia reveniră repede, în sfîrșit, omul cu papion consideră că s-a scuzat destul, cel lovit a spus la un moment dat „bine, tovarășe, dar nu te uiți ?”, apoi „bine, bine, vă scuz*, ambele propoziții fiind spuse cu mîinile la ochi. O persoană care-l însoțea dăduse la iveală o batistă crem pe care se străduia să i-o apese pe ochi accidentatului. Această persoană nu făcuse decît „nț, nț, nț” de mai multe ori, subțiiindu-și buzele. Cel lovit se opuse din durere batistei și scena ținu o vreme așa. În sfîrșit, omul cu papion își relua povestirea, mult mai reținut însă, dar după un timp iar își puse mîna pe spătarul maistrului și, chiar în acea clipă, cele două persoane din spate, cel lovit mai înainte și persoana care făcuse „nț”, se ridicară pur și simplu și plecară din zonă.

O perioadă de timp foarte scurtă zumzetul din sală păru tuturor spectatorilor de-a dreptul asurzitor și destul de multe persoane fără nici un fel de reținere își acoperiră urechile cu palmele. Incidentul nu stîrni comentarii.

— Și cum, întrebă maistrul pe omul care îi privea cu o figură triumfătoare, profesoara lor le-a dat zici exerciții și probleme ce le depășea capacitatea lor de înțelegere ?

— Exact, bîții fericit din cap omul cu papion. Și mai mult, izbucni el, depășeau chiar, depășeau capacitatea ei, a profesoarei însăși !

— Nu se poate, introduse soția, trîntindu-se de spă-

tarul catifelat, violet al scaunului. Prisecaru ședea aplecat în față și asculta, neștiind ce să facă cu mâinile.

— Ba da, ba da, bîții și mai fericit omul cu papion, dacă vă spun ! A umplut tabla cu niște semne curioase, derivate parțiale, funcții implicate, integrale curvilinii...

— Mă scuzați că vă corectez, dar se spune funcții implicite, și integrale curbilinii, dacă despre acestea doriți să vorbiți, se amestecă un om ce ședea în rîndul din față lor, vorbindu-i omului cu papion, peste umăr. După ce-și făcu observația, se întoarse scurt și nu mai spuse nimic.

— Da, da, aveți dreptate, funcții implicite și integrale curbilinii, așa le spunea și fii-miu, da, aveți perfectă dreptate, mai spuse el făcînd gestul cu mîna sprijinită pe spătarul maistrului. Pocni peste față partea masculină a unui tînăr cuplu care tocmai se bucura că a găsit două scaune libere, alăturate. Tocmai bătuse primul gong. Omul cu papion se întoarse fulgerător și scuza porni iarăși lătrătoare. Cineva îl întoarse pe tînăr și-i spuse ceva la ureche arătînd cu capul spre omul cu papion care în vremea asta își cerea scuze. Tînărul, cu o mîină — cu cealaltă ținîndu-se de nas pentru că începuse să-i curgă sînge — apucă pe însoțitoarea lui și plecă și ei. Omul cu papion reveni, chircit, și povesti mai departe, mai precipitat. Nu părea cu nimic afectat de cele întîmplate, ba chiar se părea cumva că asta i-a sporit și mai mult buna dispoziție, căci spuse deodată foarte vesel :

— Ia uite, dom'le ! Nici profesoara, cît e ea de profesoară, n-a știut, nu știa să le facă, să le rezolve vreau să spun. Și fii-miu, îmi spunea el mie, „tăticule, stăteam eu în fundul clasei și mă uitam la tablă ca un tîmpit..." La cuvîntul „tîmpit" cineva din rîndul

din față și altcineva din rîndul din spate chicotiră. Omul cu papion se întoarse vexat și-ntr-o parte și-n alta. Reluă pe urmă cu aceeași vioiciune :

— ... pe urmă, la el, la fii-miu, zice, zise el legînd firul, „și de unde în capul meu era o vraște și o vînturare de-mi venea să ies pe geam și să nu mai calc în viața mea pe la școală, mi s-a făcut deodată o limpcziciune înspăimîntătoare, m-am ridicat ca un somnambul și am început să urlu“.

— „Urlu“ ? strecură timid Prisecaru în discursul ce-1 înspăimîntase vizibili pe narator.

— Da, da, făcu înțelegător omul cu papion. În ochii lui luceau lacrimi, și cînd cei trei observară, toți simțiră o furnicătură pe șira spinării. Se îndreptară cu toții în scaune.

Nu auziră nici al doilea gong.

Povestitorul continuă pe un alt ton :

— „Tată — începu el — știi cum urlam ? Urlam răspunsurile, rezultatele blestematelor probleme de pe tablă, le vedeam aievea în minte, toată logica omenirii, capul meu săraou a refăcut toată logica omenirii, de la înceouturile ei și pînă azi. Rămăseseră cu toții înmărmuriți... dar nu știu de unde“. Așa, dădu din cap omul cu papion și perlă. A vorbit o oră întreagă, și a mai scris de a umplut o tablă. Scia și ștergea, și nu mai termina. Ce mai, ce să vă mai spun, a depășit tot, absolut tot.

— Eu nu știu ce a fost în capul lui, zîmbind, maestrul ridicînd sentențios de puțin arătătorul stîng.

— Și eu știu, știam, i-am spus-o, dar el a zis „nu, nu poți să știi, tată, nici eu însumi nu știu, a fost ceva...“

— Bine, bine, dar pentru asta merita o notă bună, nu să se aleagă cu capul spart, opină soția, ciugulindu-i o scamă soțului.

— Profesoara și-a revenit tîrziu, a spus numai că îi place că nivelul clasei e bun, și că va da la examene

niște probleme mult mai complicate, de unde „mai complicate” n-am înțeles, dacă ea nici pe alea pe care le-a făcut fii-miu nu era în stare să le rezolve. Pe urmă a plecat, iar băieții l-au luat la bătaie spu- nîndu-i „așa, mă ? ești deștept, hai ? Ai lăsat-o să creadă că sîntem o clasă de genii, nu ? Ei, lasă că-ți arătăm noi...^a”, și l-au tocat, și l-a adus în halul în care v-am spus. Nici măcar la infirmerie nu l-au dus hoaștele dracului, mai spuse veninos omul cu papion, plimbîndu-și privirea cînd la unul cînd la altul. Pe urmă completă brusc :

— Dar băieții erau cu toții niște timpîți, erau proști, ce -mai, proști făcuți grămadă, îmi zicea fii-miu, nimeni nu mai vrea să învețe, nici măcar să-și dorească ceva, e o îndărătnicie în copiii ăia în a se opune cunoașterii.

— L-ai dus la medic pe fiul dumitale ? întrebă lordache.

— Da, da, am observat și eu asta, aprobă gînditor Prisecaru, privindu4 gînditor pe maestru.

— Bine că nu l-au omorît, zise concludiv femeia pentru că bătuse și al treilea gong, și tot teatrul era cu ochii pironiți pe cortina violet care trebuia dintr-o clipă în alta să se tragă.

— Asta zic și eu, bine cu nu l-au omorît ! La ședința cu părinții am să ridic neapărat problema.

— Da, da, aprobară toți, privind înainte după o pantă dulce. Regia tocmai pe asta miza, pe convenția lor de a privi toți, la un moment dat, după o pantă dulce, spre un anumit punct de asemeni convențional ales.

Cortina se dădu la o parte și în fața spectatorilor apăru pe întreaga deschidere a scenei o a doua „cortina” din tablă nichelată pe care erau sudate din loc în loc îngrămădiri de robinete, sau baterii de robinete. Cîteva clipe, în sală pkiti o liniște grea, după care urma un „Formidabil !” în surdină, spus în

primul rind. Apoi porniră aplauzele. Se auzeau :

„Excep
țional !”, „Nemaipomenit !”, „Colosal !”, „Magnific !”,
„Ce regie !”, „Ce joc de scenă !”. Se auzi și un
„Autorul la rampă !” Cîțiva inși din primele rînduri se
apro- piară chiar, aplaudînd și zîmbind satisfăcuți, de
cortina de nichel, și, la început mai cu teamă, apoi
din ce în ce mai curajos au început să răsucescă de
robinete. Micul nucleu de turbulență apărut în
avangarda stalului îndemnă majoritatea să creadă
că acolo se afla autorul și aplauzele se însuflețiră
amenințînd să capete ritm. Nu a curs nimic, și atunci
unii au început să rîdă în vreme ce alții au căzut pe
gînduri de-a binelea. Cineva a spus „decor”, iar
altcineva „care o fi al tovarășului inginer ?” și îi făcu
cu ochiul unui tovarăș rumen la față care aplauda
din răsputeri un rînd mai în spate. Discuțiile începute
în sală, animate în suficientă măsură, se continuară
sau se planificară a se continua în foaierul spre care
acum se grăbea o parte din spectatori, majoritatea
din cei care au rîs atunci cînd, la verificare, s-a
constatat că prin robinetele din scenă nu
curgea nimic. Cealaltă parte medita
în fotolii. Cînd și cînd, vorbeau între ei, însă foarte
încet și prescurtat. Priveau și unii și alții din cînd în
cînd, pe furiș, scena.

— E o premieră de zile mari, ce să zic...

— Da, într-adevăr, și cîte robinete ! Cum le-or fi
sudat ?

— Ei,și mata, „cum le-or fi sudat ?”, tot unul de
pe la noi, cine să le sudeze ? Aranjate fiecare după
mărime, cu cap chestia. În fine...

— Ei, ei, cam așa, cam așa. Nu e deloc abstractă.
Aa, abstractă ar putea fi întrucîtva pentru cei foarte

reduși, or aceștia, cu bună aproximație, aproape nu există, așa că ce mai contează, nu ? Ce subtil, ce stil ! M-a uluit. Ce stil !...

— Ei da, ce să-i facî, stilul...

— Asta e, adăugă un altul aplaudînd și dînd din cap.

— Să vedeți, mîine toată întreprinderea o să comenteze...

— Păi nu ?

— E și de comentat, dom'le, ce mai tura-vura, are ștofă, asta e.

— Păi nuu ? Ți-am zis eu să venim miercuri, și tu „lasă că... nu, că..”, vezi ? Doar știi că femeile au o intuiție... Am avut dreptate că e minunată. Am intuit. Și altădată să te bazezi pe intuiția mea, dragă, da ?

— Bine, bine.

— Nu mai rămîi ?

— Nu, Grigore, dacă mai rămîn și la actul al doilea, mîine la treabă nu mai sînt om, n-u mai sînt în stare de nimic. M-a uluit, nu-mi trebuie mai mult, ar fi prea mult să stau și la actul doi. Lasă, îmi povestești tu mîine, tu rămîi sper. La revedere, bună seara, sărut mînuțele !

— Noapte bună, la revedere.

— Ai luat ceva de ronțăit, alune, o ciocolată, ceva ?

— Nu, păi mi-ai spus să iau ?

— Niciodată nu ne-am înțeles din priviri, soția mea iubită !

— Faptele contează, soțul meu iubit, spuse aluziv soția, mîngîindu-l pe umăr.

— Dar pe lîngă ele nu mai e nimic ? Trăim și între acte... vru să fie el deasupra.

— Mai stăm ?

— Asta piesă politică ? Fugi, tovarășe, de aici, cum

să fie asta piesă politică ? Nu mai spune asta, că te rîd și curcile. E o piesă de idei, tovarășul Samoilă, dealtfel am de gînd să prelucrez cu toți muncitorii, săp- tămîna viitoare în ședință, mesajul premierei din seara aceasta.

Cineva de pe la mijlocul sălii făcu observația cum că acesta ar fi primul act, și că atunci însemna că erau în pauză. Zvonul prinse foarte repede, și, deși cortina nu se trăsese, lumea — chiar și persoanele care tocmai își scosese hainele de la garderobă și se pregăteau sa plece — se întoarse la locurile ei, sau rămase mai departe la fumoar și pe hol, pînă cînd megafoanele ascunse îi vor fi anunțat cînd să-și reia locurile pentru al doilea act.

Foarte mulți se abțineau să facă observații asupra premierei pe motiv că se așteptau ca întreaga piesă să fie vizionată, și abia pe urmă să se facă aprecierile, ceilalți, care totuși se hazardau, se mărgineau numaî la calificative de gemul „Formidabil”, „Colosal”, „Măreț” etc.

Lumina țîșnea din fiecare, fiecare om avea micul său nimb amplificat parcă de oglinda orgolioasă a scenografiei de nichel. Coturile polizate ale bateriilor de robinete și ale mînerelor de dușuri îi reflectau șui și mult micșorați, dar prea puțin era acest lucru observabil în toată beția aceea de lumină. Nimic nu era disonant în ambianța teatrului, toți trejenii din sală păreau niște importante planete ce se mișcau pe niște traiectorii importante, ținute în mînă de un zeu bucuros de perfecțiunea și strălucirea creației sale.

Fiecare personaj răsufleta atmosfera aceasta.

— Unde ți-ai parcat mașina ? întrebă un om înalt și vînjos pe unul mic și negricios cu părul creț, care

tocmai ducea la buze țigara.

— Lingă măcelărie, îi arătă cu capul într-o parte oarecare, trăgând din țigară în același moment. Trebuie să-i iau benzină.

— Ai reparat-o ? continuă înaltul scuipând expert scrumiera-scuipătoare nichelată, umplută pe jumătate cu nisip.

— De unde atîția bani ? făcu imperturbabil negriciosul. Ce zici de piesă.

— Omul e deștept, nimic de zis, admise lunganul jucîndu-se în buzunarul pantalonilor cu ceva metalic, chei sau bani, referindu-se la actorul principal sau la regizor.

— Cine ? surprinse fin șoferul. Regizorul, sau actorul principal ?

— Autorul, firește, veni prompt răspunsul celui lung.

— Dar ce părere ai de joc ? Un perfect joc de scenă, nu ? insistă șoferul, de parcă ar fi avut vreo rudă prin distribuție. Repezi fumul spre tavan, neînce- tînd să-l privească pe lungan.

Femeia foarte bine făcută, cu un decolteu apetisant, bine fardată, și însoțită de un bărbat solid și tuns scurt — inginerul-șef al întreprinderii de Recondiționat Carcase — spuse cu glas plăcut :

— Nu, draga mea, eu îți spun precis, este o piesă politică. Tu ce spui, dragă ? îl apucă ea de braț pe soțul ei.

— Draga mea, mesajul e, după părerea mea, clar» mă rog, destul de clar, deși, după cum spui tu, bătaia e într-adevăr politică.

— Nuu ? prelungi femeia privindu-l, bucuroasă de potrivire.

— Oricum, autorul trebuie să fie un om foarte

inteligent, observă cealaltă femeie, ca să nu piardă teren de discuție.

— Fără îndoială, fără îndoială ! fură de acord primii soți dînd amîndoi din cap. Mai ales în comparație cu celelalte piese pe care le-am văzut, e ceva !

— Tu ai terminat carcasa pe care ai avut-o de reparat pentru astăzi, nu-i așa ? întrebă deodată inginerul.

— Da, desigur, chiar dumneavoastră mi-ați spus că am lucrat-o fin, artistic.

— Aha, da, acum îmi amintesc, te-am întrebat pur și simplu fiindcă am avut pentru o clipă senzația că ar fi altcineva căruia azi nu i-a reușit ultimul cordon de sudură, și de asta, mă scuzi...

— Nu face nimic, se apără celălalt, nu trebuie să vă scuzați, e drept, uneori însă carcasele sînt atît de deformate, încît nici mie nu prea îmi ies foarte artistic adică, toate cordoanele de sudură.

Cele două femei adoptară imediat masca de seară. Asemenea discuții...

— Mă obsedează ceva, făcu neatenț inginerul, piro- nindu-și privirile pe ceasul mare din hol.

— Ce anume, dragă ? tot carcasele alea ? îl întrebă soția netezindu-și cu palma niște cute iluzorii.

— Acum nu e vorba de carcace, draga mea, șopti el tăios, aproape ciupind-o de braț.

— Atunci, de ce, nu mai înțeleg nimic, toată ziua vorbești de carcacele tale nenorocite...

Cealaltă pereche se cam jenase și dădea să se îndepărteze discret.

— Măcar aici să vorbim despre artă, despre teatru, despre piesă !

— Ai dreptate, draga mea, ai perfectă dreptate,

iartă-mă ! Unde vă duceți ? făcu el spre celălalt cuplu care deja ajunsese la vreo cinci metri.

— Aa, păi, intram tocmai...

— Să mai stăm un pic, mai e timp, vorbi inginerul rotindu-și privirile peste tot, ca și cum ar fi așteptat pe cineva.

Femeia lui observă, dar tăcu. Preferă să le zîmbească celor doi, privea și la bărbații care o fixau din întîm- plare. Ingerul căuta într-una. Tocmai cînd al doilea cuplu recuperase cei cinci metri, el vorbi deodată foarte tare, peste capul lor :

— Ai citit în ziar despre accidentul acela din București ? întrebă el sec pe maistrul lordache, care tocmai se apropiase să-l salute respectuos.

— Bună seara, tovarășe inginer.

— Bună seara, ai citit ? insistă el în ciuda tuturor regulilor.

— Nu, despre ce accident e vorba ? Ingerul încercă să facă prezentările, dar eșuă.

— Vă cunoașteți, nu ? El este lordache, un om din subordinea mea.

— Sărut mîna, vă salut, se înclină el mai întîi spre femeii, apoi spre însoțitorul celei de-a doua femei care îi și întinsese mîna pentru a face precum spusese. Maistrul se întoarse brusc spre inginer după aceste conveniențe frugale, așa încît nu remarcă, dar mica scenă penibilă nu fu observată.

— Avem ceva de discutat împreună, hotărî nerăbdător inginerului, și, azvîrlind „ne scuzați”, se smulse de lîngă soția lui și împreună cu maistrul se îndreptă spre ieșire.

— Ce l-a găsit, doamne sfinte ?

— Eh, probleme de serviciu, dragă, parcă nu știi ?

— Ba da, ba da, mi-a făcut capul calendar, dar, acum, n-ai observat, n-ați observat că părea răvășit, nu

vi s-a părut ?.....

— Parcă, spuse celălalt om brusc.

^— Parcă, și mie, palid, ceva-ceva, vorbea de un accident, strecură repede femeia a doua, și soția inginerului păru că-și amintește un lucru.

— De vreo săptămână doarme agitat, vorbește în somn, spune „porcii, porci... tuburi de oxigen,... telefon... accident", nu știu ce să mai cred ? Munca la întreprindere îl obosește peste măsură. E obsedat de ascendența indicilor de plan.

— Și-al meu e obsedat de asta, o liniști a doua femeie, privindu-și soțul oare de data asta nu se mai simțea penibil. Cu o superbă ignoranță, soția inginerului-șef merse mai departe :

— ...muncește prea mult, i-am spus-o, zice, „munca înseamnă efort față de efortul de dinainte, și de aici survine ascendența indicilor de plan, draga mea !" Nu mai începe odată actul doi ?

Nerăbdarea femeii numărul unu a întreprinderii îi curentă parcă pe ceilalți.

— Cum, chiar crezi că mai urmează încă un act ?

— De ce nu ? făcu ea, natural, obișnuită. Un asemenea act nu se poate să nu aibă urmări, ce zici, clipi ea din ochi spre cuplu, zîmbind imediat toți trei de spiritul făcut. Se mai destinseră. Apoi, devenind brusc serioasă : Eu rămîn la părerea mea, că piesa asta reprezintă un evident caracter politic, și cînd am spus adineaori că nu se poate să nu aibă urmări, nu știu, zău, dacă nu m-am gîndit și la asta, oricît ar zice soțul meu așa și pe dincolo !

^Riseră iarăși cu toții, în timp ce pîlcuri de oameni se îndreptau deja spre sală.

;— Intrăm ? propuse bărbatul al doilea, privind mai întîi decolteul, apoi pe soția sa.

^ Cei doi străbătură cu pas întins și egal holul și ieșiră curînd din clădirea teatrului. Se îndreptară spre colțul clădirii, mai la fereală de lumina reflectoarelor. Inginerul se opri și spuse direct:

— Ești vinovat împreună cu alții de accidentul care s-a produs în București. Poftim ziarul, poți să-l păstrezi, îi înmînă inginerul-șef un ziar împăturit, pe care pînă atunci îl ținuse ascuns în buzunarul costumului. Lordache întinse după el, perplex, o mînă.

— Dar..., schiță maestrul o împotrivire. Inginerul trecu mai departe, preocupat, fără să-l lase pe maestrul să vorbească.

— Știi că au murit șapte persoane ? Poate doar să ai norocul ca vina să fie uniform împărțită între voi, cei direct responsabili de acest accident oribil. Maistrului îi pierise graiul. Aproape îi venea să plîngă. Inginerului îi fu milă și căută să-i explice cîte ceva, înaintea începerii acțiunii oficiale.

— Totul s-a întîmplat datorită comenzii tale telefonice, telefonista a fost martoră, a depus împotriva ta, continuă cu voce joasă inginerul, lămurindu-l în cîteva cuvinte că la București acțiunea se pornise și că din zi în zi aveau să vină și la Trejea experți. Acum părea speriat și inginerul-șef, dar maestrul era el însuși prea speriat ca să mai observe acest lucru. Lordache se bițîia pierdut, privind și el, speriat în jur. S-ar fi putut spune că îi înspăimînta întunericul, ca pe copiii mici.

— Asta e, trase linie inginerul-șef privindu-l cu milă. Cearcănele erau grotesc amplificate de noapte. Maistrul continua bițîitul de pe un picior pe altul ca un copii care ar fi așteptat din clipa în clipă să se scape pe el. Îngăimă :

— Bine, dar tovarășul inginer m-a rugat !

— Nu știi nimic despre responsabilitate, spune, știi ? îl dojeni inginerul-șef, lățindu-și gura.

— Vorbiți puțin ciudat, nu vă prea înțeleg, sînt atît de răvășit, nu știu, nu știu pur și simplu ce să mă fac, spuse el în prostie, căutînd să citească ziarul pe întuneric, înclinîndu-l pe toate părțile, în toate unghiurile. Știu numai că nu sînt vinovat, mai adăugă, renunțînd la încercări.

— De unde știi ? îl întrebă inginerul făcînd o grimasă conturată mult mai mult de luminile bulevardului. Poate să spună ceva ? Poate să depună ceva pentru tine ? Vreau să spun, în favoarea ta ?

Un ciob de speranță licări în lacrimile celui alt.

— Prisecaru ! L-am luat special cu mine, ca să fie martor că am îndeplinit rugămintea tovarășului inginer.

— Aha ! Care va să zică recunoști că a fost o rugămintă, și nicidecum ceva oficial ? Iar în cazul ăsta, Prisecaru îți poate fi martor, dar nicidecum în favoarea ta, urmă triumfător inginerul-șef punîndu-i mîna j) e umăr. Gestul îl cocoșă pe maistru. Înțelegi ? O rugămintă. Atît și nimic mai mult. Ea are statut neoficial, în timp ce telefonista și Prisecaru...

— Înțeleg, tovarășe inginer, înțeleg, consimți moale maistrul, privind pierdut în lungul drumului.

— Așa, făcu nerăbdător inginerul, frecîndu-și palmele. Mîine-poimîine, săptămîna asta, s-ar putea să vină ceva în anchetă. Zic să fii calm și să spui adevărul. Bun. Acum hai să mergem.

— Unde ? întrebă lordache vîrîndu-și ziarul în buzunar.

— Cum unde ? Începe actul doi, dacă n-o fi și început. Ilaide, hai. Știi, făcu aproape vesel în timp ce urcau scările de la intrare, acum mă simt mai ușurat. Claritatea situațiilor ma bucură întotdeauna. Asta îți asigură dintr-odată libertate nelimitată de acțiune, nu-i așa ?

Ce pierdea dacă nu-i mai ținea isonul, se gândi prostește maestrul, dar inerția îndelungatei lui cariere îi dicta neabătut :

— Fără îndoială că aveți dreptate, vorbi mașinal maestrul, continuând să meargă după inginer ca tras de sfoară. Mîine mai viu la lucru ?

— Cum, ce fel de vorbă e asta ? se încruntă inginerul împingînd ușa de sticlă și ajungînd în mulțimea ce se foia pe culoar, sigur că da, totul e normal, se desfășoară normal, absolut normal, pîna în clipa în care cineva sau ceva de la o organizație competentă vine, și în urma expertizelor consideră — juridic — să te scoată din procesul de producție.

Intră și lordache. Vacarmul îl asurzi, năpustin- du-se asupra lui ca un gaz de luptă, mai greu decît fumul ce plutea în pînze străvezii sub tavanul fumoa- rului.

— Se pare că actul doi încă nu a început, adăugă în subsidiar inginerul lungindu-și gîtul peste mulțime, să vadă cum era situația.

XII

Emi! Donose era întrucîtva emoționat, se plimba d'ntr-un colț al camerei în celalalt, privindu-și din cînd în cînd, plin de încînta e, diploma. „În urma Examenului de Stat, absolventul Donose Emil este declarat subinginer, media 7,99". Sus în dreapta, fotografia lui zîmbitoare, fiind parcă sigură mai dinainte de trecerea cu bine a Examenului de Stat. Donose apucă diploma cu grijă, o puse în dosar și pe acesta îl vîrî în servietă. Tocmai atunci intră gazda, o femeie între două vîrste, încă bine. Împrăștia în jurul persoanei ei un anumit iz profesoral.

— Tinere, sper să te simți bine la noi, vreau să spun, în oraș, apăsă ea pe cuvînvul oraș și-și strînse mai bine capotul gris-albăstrui, cu revere late de atlas maro.

— Da, mulțumesc, și eu sper, dealtfel sînt convins...

— Ți-ai făcut formele de angajare ? întrebă femeia cîntărind încă o dată lucrurile puține ale

proaspătului chiriaș.

— Da, desigur, se grăbi acesta să răspundă, încă de dimineață, desigur, făcu Donose așezându-se în sfârșit, mirat de întrebare, doar erau la prânz acum.

— Pot să-ți aduc mîncarea acum ? Știi, la noi se ia masa de prânz la ora unu fix.

— Da, dacă nu vă deranjez, chiar mi-e foame, am umblat azi....

Se auzi sunînd telefonul și femeia se scuză :

— Numai o clipă, să văd cine e...

— Da, vă rog, făcu distrat Emil Donose sărind de pe scaun și aplecîndu-se asupra valizei deschise în care se aflau o pijama, două săpunuri, mașina de ras, cărți și alte efecte personale.

Femeia se întoarse numaidecît lăsînd ușa deschisă. Emil tocmai aranja cîteva cărți pe tăblia noptierei.

— E pentru dumneavoastră, anunță sec gazda.

Donose rămase năucit un timp. Cine putea să știe deocamdată unde a găsit el gazdă, și să mai și afle numărul de telefon ? Rămase așa cîteva clipe, privind-o atent pe gazdă, care aștepta, se vede, ceva.

— Nu răspundeți ? V-am spus, e pentru dumneavoastră, de la întreprindere...

— De la întreprindere ? ieși din nemișcare, în sfârșit, Donose, explicîndu-și de data asta totul, luminîndu-se. Ah, da, desigur în legătură cu angajarea, dar ce mai creiere organizatorice, astea da creiere organizatorice, ce capete, nimic nu le scapă, cum au aflat a?a de repede unde sînt ? vorbi el în drum spre aparat, întoreîndu-și capul doar pentru a o privi pe gazda care îl urma, conducîndu-l spre apartamentul ei. Femeia fu bucuroasă că poate să dea niște informații noului ei chiriaș.

— Trebuie să știți că sistemul de relații din orașul

nostru este absolut, întări ea trăgînd ușa în urma lor. Emil dădu politicos din cap și apucă receptorul.

— Alo ? Da. La telefon Donose. Emil Donose, da. Da. De dimineață, pe la opt, opt și jumătate. Da, da, tovarășul inginer Klapp, cum, chiar dumneavoastră ? Bună ziua, tovarășe inginer.

Femeia îl studia nemișcată, cu brațele încrucișate sub ținutele obosite. Fața lui Donose, uitîndu-se distrat pe pereți, încetase să mai exprime uimire, pur și simplu zîmbea. Gazda îl auzi :

— Cum, veniți dumneavoastră aici ? ! Să discutăm ? Păi aş putea să vin eu pe la întreprindere, de ce să vă mai deranjați dumneavoastră, as putea să trec eu pe la dumneavoastră, aş putea să trec eu pe acolo, sînt, ce-i drept, cam obosit, dar... Bun, bun, atunci... Vă aștept. Da, sigur. Cum, cum o să plec ? Nu ! Sigur. Da, vă aștept. La revedere, să trăiți ! „Drace ! Organizare, nu glumă. Miros că or să mă muncească ăștia ca pe un cîine”, cugetă Emil Donose.

— Mîncăm ? propuse femeia trăgînd un scaun de sub masă, neconținînd să-l privească pe proaspătul subinginer.

— Da, desigur, dacă nu vă deranjez, spuse el și se așeză. Apoi adăugă :

— Mulțumesc pentru telefon.

— N-a veți pentru ce.

— Ați auzit ? întrebă el tare, femeia ieșise în hol după oala de supă, vine la noi inginerul Klapp...

— Ingerul Klapp ? se auzi de pe hol. Fu rîndul femeii să se mire.

— Da, vrea să discutăm nu știu ce lucruri în legă-

tură cu angajarea mea. Femeia reveni cu o oală mare, plină cu supă de găină.

— Trebuie să fie ceva foarte important și urgent dacă a ținut să vorbești atât de repede, spuse femeia turnind în farfuriile deja pregătite.

— Soțul dumneavoastră nu vine să mănânce ? Întrebă Donose așezându-și tacîmurile.

— Nu, citește niște referate tehnice. Are mult de lucru. Întotdeauna are mult de lucru. Mănîncă mai tîrziu.

— Are mult de lucru, observă neutru Emil trăgîndu-și mai bine scaunul sub el și începînd să mănînce. Klapp ăsta nu menajează pe nimeni, e o întreprindere serioasă.

— Da, poftă bună, spuse gazda așezîndu-se și ©a.

— Mulțumesc la fel, poftă bună ! Își aminti Donose răsturnînd sare de un vîrf de cuțit în supă. La dumneavoastră, aici, lucrurile par să meargă foarte organizat, observă el din nou.

— Intr-adevăr, și asta datorită simplităților acțiunilor. La noi existența este polarizată între întreprindere și teatru.

— Înțeleg, dădu din cap politicoș Emil Donose. Adineaori vorbeai despre niște relații, adineaori, cînd vorbeam la telefon cu inginerul Klapp, este vorba cumva despre relațiile de producție, sau,... o altă categorie ? Își aminti cu finețe Donose, cîntărind în mînă lingura și privind-o fix pe gazdă.

Aceasta nu arată cîtuși de puțin intenția de a ascunde ceva.

— Exact, este exact, mă refeream adineaori la relațiile de producție, natural..., în ceea ce privește munca și distracția, este un echilibru plăcut, să știți, dealtfel

o să vă convingeți personal de asta cât timp veți sta în orașul nostru.

— Nu știu, o să văd, o să mai văd, m-a impresionat plăcut, ce-i drept, solitudinea și înțelegerea oamenilor.

— Noile relații de producție, tinere ! se auzi deodată un glas dinspre sufragerie.

— Tocmai asta îi spusese și eu, relații de producție, sublinie femeia.

— Taci, făcu scurt bărbatul nou venit apropiindu-se. Emil întoarse capul și dădu să se ridice.

— Nu, nu te deranja, făcu omul abia intrat. Poftă bună !

— Mulțumesc, se înclină puțin Donose, atît cît îi permitea masa, intuind o discuție cu noul venit.

— Matei, el e noul venit, un tînăr care s-a angajat la întreprindere, vine de la București, debită repede femeia. Nu mănînci ?

Noul venit nu răspunse, era solid, părea un fost boxer ieșit la pensie, purta un halat de casă din molton roșcat și avea sub braț un teanc de dosare cu copertile acoperite de cifre și ștersături. Continuă, ne-luînd în seamă întrebarea soției.

— Ca întotdeauna în relațiile cu oamenii, trebuie să fii atent, trebuie să ai tact. Și tactul nu s-ar zice că e o caracteristică a simplității. Totuși, levitav'a asta, plutirea aceasta între două coordonate este destul de pașnică, e bine, încă e bine...

După aceste vorbe, omul în halat de molton îl ignoră complet pe Donose, care îl ascultase cuminte, fără să mestece sau să se joace cu tacîmurile din fața sa. Era atent, încercase să fie atent la sensurile expuse atît de lapidar de soțul femeii ce luase masa cu el. Matei întrebă :

— Unde-i sticluța cu cerneală ? Am căutat-o peste

tot.

— Vezi că e în birou, în primul sertar.

— În birou, în primul sertar ? făcu nedumerit Matei trecându-și teancurile de dosare dintr-o mână în alta. Bine, bun, mă duc să lucrez. Nu mi-e foame, mănânc mai încolo.

— Bine, spuse femeia, însoțindu-l cu privirea.

— Totul e să ai tact, să ai bunul simț al măsurii lucrurilor, mai spuse Matei și ieși. Donose îl însoți cu privirea pînă se închise ușa, apoi o întrebă pe femeie care între timp se apucase de mîncat :

— Nu vă supărați, sînteți profesoară ?

— Am fost, acum stau acasă, răspunse mîncînd soția lui Matei.

— Știți... Începu Donose cuprins brusc de o ciudată frenezie, se opri din mîncat. Eu parcă nici nu am biografie. Eu aștept să încep viața, să încep cu datoria care de mîine va însemna întreprinderea, să...

Femeia îl întrerupse surîzînd, după ce, un pic mai înainte, îl ascultase cu toată atenția.

— Ești foarte tînăr și ți se poate scuza entuziasmul, dar ceea ce tu numești datoria de mîine, care va însemna întreprinderea, țin să te anunț că ea nu există decît pentru cei care au un anume statut...

— Statut ? despre ce este vorba, sînteți bună să-mi explicați ? Eu am absolvit un institut, am o diplomă care îmi dă dreptul să-mi exercit profesia pentru care am fost pregătit, și dorința de a face ceva, de a...

Femeia îl întrerupse din nou.

— Soțul meu, dacă ai avut răbdarea să-l ascuți, și cred c-ai avut-o, vorbea adineaori despre tact, despre bun simț. Mi se pare ciudat că mă întreb de statut, pentru că am văzut că totuși l-ai ascultat cu destulă

atenție pe Matei.

Dacă femeia făcea o astfel de legătură între statut și bunul simț, sau tactul despre care vorbise două fraze omul în molton roșu, ea trebuia să aibă dreptate.

— Mărturisesc că da, mereu ai câte ceva de învățat, de la oricine, admise Emil Donose, puțin vexat de comportarea aproape misterioasă a gazdei. Mă iertați că îndrăznesc, dumneavoastră aveți statut, dacă nu sînt indiscret ?... întrebă Emil, convins de faptul că nu va obține un răspuns concludent.

— E incert, dar faptul că lucrurile merg și la birou și acasă, și pentru soțul meu și pentru mine, și la bine, și la rău...

— Atunci ? făcu victorios Donose, ducîndu-și cu grație medievală la buze un șervețel cu brăduți imprimați.

— Nu știu ce urmărești, dar să știi că aici, la noi, la Trejea ca și în oricare parte a lumii, timpul pune faptele unele lîngă altele într-un alt fel.

— Un fel de altă rînduială, întrerupse nerăbdător bărbatul.

— Da, cam așa ceva, și treaba asta are o influență și asupra noastră, să știi. Emil dădu din cap, pîrînd a fi înțeles, apoi, după ce sorbi din paharul cu apă două înghițituri mici, întrebă :

— Vă referiți de fapt la întîlnirea pe care o voi avea cu Klapp ?

Fiecare nouă secundă petrecută în apartamentul acesta în care la urma urmei nici el nu știa cît va mai rămîne îi întărea convingerea că nu se va plictisi, și numai asta dacă ar fi fost și tot ar fi fost de ajuns ca să fie mulțumit de repartiție. Trejea era chiar un oraș, putuse să-și dea seama de asta de cum descinsese, o

nebulozitate inconfundabilă îl înconjura tot timpul : fărîme de idei disparate, ale lui sau ale altora, fărîme de acțiuni sau proiecte de acțiuni, sentimentele încă nu era cazul, totul forma globula sem'obscură și inconfundabilă a orașului.

— Klapp ? ! se miră pe un ton înalt Matei care tocmai intrase. Sub braț ducea același teanc de dosare.

— Da, Matei, se întoarse spre el gazda. Uitasem să-ți spun, a telefonat Klapp, a spus căvine pe la noi. Pentru dînsul, mai zise eași arătă cucapul spre Donose care îi privea, așteptînd de fapt de la femeie răspunsul !a ultimalui întrebare.

— Klapp vine pe la noi ? o întrebăiarăși omul, vîrîndu-și mîna în buzunar, nevenindu-i parcă să-și creadă urechilor. Pentru dumneata ? Ce sa discute el cu dumneata ?

— Cum „ce să discute cu dumneata ?“ El e noul angajat, îl mai lămuri o dată femeia privind cînd la unul, cînd la altul.

— Dumneata ești noul angajat ?

— Da, spuse simplu Emil Donose.

— Dumneata ești inginer ?

— Subinginer.

— Ce specialitate ?

Cînd Emil Donose deschise gura să-i răspundă, sună soneria de la intrare.

— Trebuie să fie tovarășul inginer Klapp, mă duc să-i deschid, spuse omul și o porni repede spre antreu cu dosarele după el Emil și gazda auziră voci și, după cîteva clipe, în încăpere își făcu apariția mai întîi Klapp, urmat de conștopistul care pur și simplu radia de

fericire.

— Marieta, țipă bucuros Matei închizînd ușa, uite cine a venit, tovarășul inginer Klapp !

— Bună ziua, făcu scurt acesta, dozat afectat de exuberanța bătrînului.

— Vai, domnul Klapp, făcu teatru femeia apropiindu-se de el.

Îi întinse mîna. Acesta i-o strînse tăcut. Emil Donose îl studia de jos pe noul venit, în timp ce soțul gazdei se tot învîrtea pe lîngă Klapp, de parcă ar fi dorit să-l ia pe palme și să-l așeze unde-i mai moale și mai bine. Donose detesta felul ăsta de a fi, și prin felul lui Matei de a se purta, el îi întări impresia cît se poate de proastă pe care soțul gazdei se grăbise s-o iacă asupra subingineraiui.

Emil făcuse deja cunoștință — deși într-un cadru mai oficial, mai rece, în chiar dimineața zilei cînd iusese la întreprindere sa se angajeze. Marieta ieșise după vișinata, pe masă mai erau încă cele două păturațe din care băuseră ea și Donose, timp în care Klapp se așezase și vorbea ceva în șoaptă cu Matei, privind din cînd în cînd atent, spre Donose. Acesta ciupea din cînd în cînd din brînză, neîndrăznind să întrebe pentru ce anume venise Klapp, inginerul-șef, la el, pentru ce graba asta, interesul ăsta pe care așa, de nicăieri, începuse să-l simtă în jurul său. Părea un fel de curiozitate forțată, dusă pînă la absurd.

Pe Klapp îl categorisise — facultatea îi formase deprinderea asta atît de utilă — din capul locului „un om calculat” și, în virtutea acestui fapt, Klapp nu putuse să vină la el, și încă atît de repede, decît numai pentru un motiv legat nu de dorința lui de a se vedea

angajat mai curînd, ci mai cu seamă legat de anumite interese foarte înalte ale însăși întreprinderii, interese de care avea să fie pus în cunoștință cît de curînd, așa încît aștepta calm, stăpînit, zîmbea chiar, așteptînd. Faptul că ajunsese pînă în acest punct cu raționamentul păru să-l mulțumească pe Emil Donose, căruia i se păru totuși ce^a nou în chiar modul său personal de a fi. Ar fi trebuit ca el, el, Emil Donose, proaspătul absolvent al facultății să întrebe : „Ce formalități trebuie să îndeplinesc, tovarășe inginer sau *Cu ce vă pot ajuta ?” sau alte și alte variante. Totuși, Emil Donose nu proceda așa. Aștepta. Era în expectativă, își făcuse numai un raționament oarecare și aștepta. Atita tot. Nu luase inițiativa solicitînd întrebarea — care oricum avea sa-i fie pusă — prima întrebare, ci aștepta, pur și simplu aștepta ca răspunsul să-l capete numai ca o verificare a raționamentului său interior. Și cu adevărat, felul ăsta de a acționa era absolut nou pentru el, nu și-l recunoștea. Vorba repezita a inginerului sc făcu auzită brusc :

— Dumneata, tovarășe Emil Donose, vrei așadar să te angajezi la noi, la Intreprinderea de Recondiționat Carcase ?

Așa putea să înceapă totul, chiar și un rechizitoriu.

— Cred că aici nu e vorba dacă vreau sau nu vreau, ci am primit repartiția pentru această întreprindere, vorbi, tot atît de calm pe cît gîndise, Emil Donose, dînd la o parte tacîmurile, solnița în forma de inimă și firimiturile, punîndu-și cu o greutate oarecare de-acuma mîinile pe masă.

— Da, așa, îmi amintesc, îmi amintesc ai avut un asemenea act cînd te-ai prezentat azi dimineață la

birou. Klapp făcu un gest care voia să însemne că e nevoit să admită toate prerogativele celuilalt, care, după felul în care începuse, părea cel puțin tot atât de stăpîn pe situație ca și el, Klapp. Inginerul spuse :

— Am să fiu scurt. Dumneata știi, cred, ce înseamnă angajament politic, civic, cetățenesc ?

— Să zicem că da, știu, dar deocamdată eu am nevoie de angajamentul de fapt, pur lucrativ, la care îmi dă dreptul legea, ordinul de repartitie semnat de decan și de organizația de partid din facultate, pledă convins Emil Donose, îndicîndu-se pe la sfîrșit în picioare.

— Dacă da, atunci trebuie să fii conștient de răspunderea pe care o porți ca subinginer în colectivul de muncă, nu ? speculă triumfător de data asta Klapp, ridicîndu-se și el în picioare și apropiindu-se de Emil. Erau aproape egali de înălțime și semănau cu niște curcani înfoiați. Gazdele se priveau mute, idolatrizînd parcă elocvența și impozanța inginerului-șef al întreprinderii de Recondiționat Carcase. Donose fu plăcut gîdilat de echilibrul puterii și îl privi cîteva clipe zîmbind ușor, convins de capitalul argument pe care-l va invoca. Lăsă în mod special o pauză grea, după care vorbi rar :

— Tovarășe inginer Klapp, dumneata uiți consecvent un lucru esențial, și anume faptul că sînt subinginer, și că o astfel de poziție în ierarhia relațiilor de producție mă absolvă de o masivă răspundere politică, cerîndu-mi în schimb să mă ocup exclusiv de producție, ceea ce ăă aduc la cunoștință cu această ocazie că am de gînd s-o fac, foarte serios. Cu resortul și responsabilitatea de care vorbeați adineaori, vă ocupați dumneavoastră, inginerii. Eu sînt, dacă vreți, un fel

de „inginer tehnologic”, „inginer de linie”, „inginer de flux” sau cum vreți să-i mai ziceți, dar eu nu mă ocup — diploma mea nu-mi dă acest statut — decît de partea palpabilă a producției materiale, a întreprinderii vorbesc, mai adăugă el, neglijînd încă din fașă orice eventuală remarcă. Se întinse chiar și luă un fursec dintr-un coșuleț de plastic.

— Ascultă, ce notă ai avut la filozofie, la științele sociale ?...

— Zece, lătra trufaș Donose împrăștiind de pe buze un norișor alburii de zahăr vanilat. Observase ironia din vorbele inginerului, dar nu dădea doi bani pe ea. Era un teribilism. Știa că toți inginerii fac cîteodată așa ceva, dar asta nu-i împiedică deloc ca în meserie să nu fie buni. Inginerul păru mai degrabă că-l lasă să-și termine ideea, decît că n-ar mai fi fost în stare să aducă ei însuși vreo obiecție. Se făcu liniște. Se puteau auzi ciocanele pneumatice afară și fursecul rupîndu-se în gura subinginerului, care, între timp, se apropiase de fereastră și privea distrat afară.

— Atitudinea ta îmi place, mărturisesc. E a unui om sincer, sigur pe el, responsabil, conștient. Vei suporta bine procesul.

Donose pivotă în jurul axei.

— Procesul ? se opri el din mestecat, privindu-i pe toți trei ca pe niște complici, pentru moment rămînînd blocat. Procesul ? repetă el, uluit abia acum. Ce proces ? De producție ? De producție, nu ? Nu, nu, ce proces, al cui, pentru cine ?

Abia acum era dezorientat. Își plimbă privirile cînd la unul cînd la celălalt, cerînd explicații. Matei se ridicase și își aranja sub braț, cu foșnete, dosarele.

Marieta îi pm ea pe toți cu un aer domestic.

— Ce proces ? insistă Donose apropiindu-se din nou de Klapp care-1 fixa cu niște ochi nemișcați în care puteai desluși fără prea mare greutate mulțumirea datoriei împlinite. Emil puse cu încetinitorul pe masă jumătatea de fursec rămasă, în care se mai vedeau urmele incisivilor săi și se apropie mai mult de inginer, scuturându-se pe mâini ca și cum s-ar fi pregătit să-l pocnească.

— Ce proces ? mai întrebă el o dată, încet, atât de încet, încât toți își încordează auzul la maximum ca sa priceapă ce spune.

— Și dumneata ești implicat, răspunse defazat și lat inginerul, și în tonul lui suspenda ceva conclusiv. Își turnă puțină apă într-un pahar cu urme de grăsime.

— Implicat ? Dar pentru ce, nici măcar n-am fost încă angajat complet, vorbi el privind cana din care inginerul își turnase apa.

— Bun, să zicem. Și ce se întâmplă, ce s-a întâmplat ? întrebă Donose liniștit, nedezipindu-și privirile de inginerul-șef.

— Nimic. Te-ai angajat, nu-i așa ? făcu inginerul altă mutare pe care părea că nu dorește nici măcar s-o țină ascunsă.

— Da. Azi dimineață, se miră un pic Emil, remarcând bine sîcîitoarele repetări ale chiar formelor de interogatoriu. Începuse să i se facă scîrbă. Și apoi, și vestea asta, care pe un altul mai slab de înger l-ar fi putut înnebuni tocmai fiindcă ea era spusă atât de serios și cu atîta convingere, trebuia să fi trecut prin mai multe etaje ale angrenajului întreprinderii, înainte dc a ajunge la el. Era „uns” roțiță în angrenaj ? Asia era

inițierea, iar una din condițiile ritualului era tocmai atmosfera de mister ? El, Emil Donose, nu era cel din urmă vinovat de accident. Era totuși subinginer, și în cazul în care ar fi fost angajat — și fusese angajat dimineață — ar fi avut în subordine o mică grupă de lucru, teren cât se poate de potrivit pentru propagarea mai departe a acuzației, pentru ca oricum, o legătură trebuia să existe, doar pentru acest lucru se afla inginerul-șef Klapp în fața lui. Acum subinginerul începu chiar să-i dea dreptate inginerului în ceea ce privește acuzația — el știa în subsidiar că și inginerul trebuia să fie vinovat, lanțul causal închizându-se astfel de o manieră simplă și naturală. Subinginerul o ținea pentru el. Începuse să-l privească pe Klapp cu un diafan aer camaradesc. Inginerul remarcă asta numaidecât, și se pare că nu numai el, căci se murmură un pic.

— Bine, mâine te prezinți la slujbă.

Donose zîmbi recunoscător și observă :

— ...și peste cincisprezece zile se primește remunc-rația ?

— Exact, îl privi fericit inginerul-șef Klapp, de parcă întrebarea subinginerului i-ar fi relevat dintr-o dată capacitatea acestuia de înțelegere la indiferent ce, chiar și la propria acuzație. Așa om, mai da. Inginerul scf urmă mulțumit :

— Ce categorie de încadrare ai ?

— Sînt subinginer.

— Căsătorit ?

— Necăsătorit.

— Vei sta aici, nu-i așa ? ceru el gazdei aprobarea din ochi.

— Da, a[^]a intenționez, se uită și Donose la gazdă pentru același lucru.

— Bun. Bun, facu din ce în ce mai mulțumit inginerul Klapp. Vei fi repartizat pe fluxul tehnologic ca subinginer de linie la remanierele farurilor. Asta înseamnă o mie șase sute de lei.

— Și ulterior ? lăcită mai departe subinginerul, mulțumit parcă și el de calitatea noi⁷or relații de producție ce se statorniciseră între șef și el.

— Nu știu, vom vedea, vom vedea.

XIII

În cabina operatorilor, dincolo de geamurile duble, plutea o lumină albăstruie. Două umbre se agitau îndărătul lor.

Primul mașinist se apropie de cel de-al doilea și-i spuse răstit :

— Să mergem ! Se-mpute treaba, isprăvește mai iute și haidem, încă nu s-au dezmeticit. Haide odată !

— Stai așa, mai am puțin de aranjat, făcu speriat al doilea uitându-se, din acțiune, după tocul de ochelari afișat undeva pe pupitru. Haidem, făcu el în sfârșit, înșfăcându-și ochelarii. Ai stins luminile ? Întrebă deodată, privindu-l pe celălalt cu spaimă.

— Dă-le dracului, ce treabă avem noi ? Noi am pus cortina, ne-am făcut slujba, ce ne mai interesează ? Lasă-le și haide odată că ne așteaptă băiatul ăla jos cu mașina.

— Bine, bine, fie.

Coborîră în tăcere. Ajunseră într-un gang de la subsol. Parcurseseră în liniște jumătate din culoar,

XIII

cînd auziră larmă în spatele lor.
— Uite-i !

— Uite-i ! făcu un spectator fanatizat de ura, cu ochii cășcați ca ai melcilor. Se năpustiră.

— Ne-au văzut ! şuieră primul mașinist. Iute ! mai spuse și o luară la goană spre celălalt capăt al culoarului. Culoarul era îngust și se cam loveau de ziduri. Când se văzură în sfârșit afară din teatru, cei doi ma-șiniști răsufară ușurați, dar numai o clipă. În următoarea se rezeziră spre autoduba utilitară, o mașină de culoare portocalie, care îi aștepta cu șoferul citind ziarul local la lumina plafonierei. Pe mașină scria cu «litere albe Institutul de Calcul și Cibernetica Construcțiilor.

— Gata, ați și terminat ? întrebă el împăturind repede ziarul și ocupându-se de mașină.

— Da. Da-i bătaie ! Fanaticii ăia ar fi în stare de orice.

— Ei, cum a ieșit ? se interesă șoferul manevrînd duba pe o străduță întunecoasă. Cei doi mașiniști se priviră calm și primul din ei vorbi :

— Cortina a ieșit excelent, dar lumea...

— Publicul, introduse prețios al doilea mașinist.

— Da, da, publicul se aștepta la un al treilea și decisiv act. Presupun.

— Eu unul sînt convins că piesa a prins, nu crezi ? Asemenea efect mai rar, de ce nu recunoști ?

— Așa-i, așa-i, aprobă primul mașinist apucînd ziarul, cui i-ar fi trecut prin minte ?

— Important este că instituția noastră și-a făcut strașnic datoria. Efectele artistice nu ne interesează, ele țin de o altă competență, dar colaborarea, trebuie să recunoști că a fost fructuoasă. Să vezi cu ce mai poftă de muncă se vor duce mîine oamenii la întreprindere. Șoferul vorbise calm, privind numai în față, de parcă ar fi monologat. Primul mașinist citea ziarul, iar al doilea se uita ba pe fereastră, ba prin

mașină.

— Fata mea vrea să se facă actriță la Teatrul de Comedie, spuse drept, în continuare, șoferul. Nu-i surîde viața în întreprindere. Ea vrea să facă artă, așa zice. Foarte bine, treaba ei, dacă-o putea n-are decât să facă, eu n-o opresc. Trebuie și asta, nu ?

— Eu pe a mea vreau să-o fac pianistă, mărturisi exact pe același ton mașinistul al doilea, în timp ce primul continua liniștit lectura gazetei.

— A ieșit un spectacol bun, nu ? se interesă iar șoferul. Apoi adaugă, cu anumite nuanțe : Premieră...

— Da, era cât pe ce să ieșim ciomăgiți...

— ...sau poate chiar linșați, cine știe, completă pe neașteptate primul mașinist împăturind tacticos ziarul și aruncându-l în spate.

— Zău ? nu-i veni să creadă șoferului, ia te uită, dom'le, ce chestie, zău așa ! Auzi, ciomăgeală, și se mai spune că sîntem un oraș civilizat.

— Civilizați pe dracu\ boscorodi cu bărbia în piept primul mașinist, obosit.

— Ei, om fi noi civilizați, nu zic ba, dar omul tot se enervează, asta e indiferent de civilizație. Ce vină avem noi ? ! Așa e, n-aveau de unde să știe că noi n-avem nici o vină. Ne-am făcut slujba pentru care sîntem plătiți.

— Plătiți pe dracu, boscorodi iarăși primul mașinist.

Mașina ajunse în dreptul unei clădiri mari, întunecate. Opri. Cei trei coborîră. Șoferul blocă ușile, se asigură că le-a blocat și apoi dispărură cu toții înăuntru.

XIV

Atelierul de montat drugi din cadrul întreprinderii de Recondiționat Carcase din Trejea era a patra clădire cum intrai pe dreapta. Acolo lucrau Nicoiaș Pleșa și Ion Botezatu, muncitori în subordinea directă a noului subinginer angajat, Emil Donose.

Un dulap de tablă pe care stătea desenat cu cretă, în manieră naivă, un nud, iar în cealaltă parte a dulapului era scris pronosticul atelierului pentru săptămânii în curs. Sus, cinci oberlihturi pentru ventilație tehnologică mai degrabă decât pentru luminat, o gură de aer cu un ventilator pus pe turație minimă, apoi trei bancuri de lăcătușerie grea, două capre de oțel, și, lipit de perete, în fața bancurilor, un rastel cu trei niveluri, „biblioteca”, plin cu profiluri și țagle, rașpele și liniare, baroase și altă sculărie grea.

Totul era iluminat, fie zi, fie noapte, cu opt neoaie jetoase de fumul sudurilor. Trusoul era

completat de un polizor electric normal așezat chiar lângă ușa dublă, *din* tabla de trei, și o chiuvetă fără oglindă. În de-

corul acesta nimeri Emil Donose pentru a comunica muncitorilor și noile planuri de producție pe săptămîna respectivă. Tot atelierul nu discuta decît noua promovare a tînărului și capabilului subinginer.

— Auzi la el — „Noi purtăm ștafeta, cum vreți s-o purtăm, cu cinste sau cu rușine ?” Și bagabondu* ăia de Țuțu, din spate, „Oricum” auzi la el, se hlizi într-o mică pauză. Băi, Nicule, făcu el serios, eu m-am cam plictisit de lozinci. Să facă și el ceva pentru muncitorii lui, ceva acolo, cît de mic, cum de exemplu aș lua eu creta asta și aș muta-o de icișă, icișă. Practic. Concret îmi trebuie. Nu teoretic, că cu teoria n-am făcut nimic. Cîte bilete a luat anu’ ăsta la băi pentru echipa lui ? A, da* stai că e nou. Și ăștia cu mașinile se ciocnesc și iar se ciocnesc...

— Nene, ascultă-mă, bre, pe mine, mie nu-mi trebuie mult ca să-mi dau seama dacă un om e spirt. Ei, îți spui io, că e spirt, ăsta e spirt. Alcool etilic. 98 de grade, dom’le. Își pune și el pielea în saramură, nu poți să zici că nu e așa, și e bun meseriaș, mă nea Ioane, ce știe omu’, știe, e bunul lui, poți să zici că nu e așa ? Hai, spune drept dacă e așa sau nu e așa !

— Deh !

— Apăi vezi.

Se crăpă ușa atelierului de montat drugi și cei doi săriră cît ai clipi, ca fripți cu suflaiul. Imediat fură călare pe carcasă, mai exact pe drug. Ușa se crăpase de tot și își făcu apariția un tip într-un halat,

care ducea sub braț niște file între cartoane lucioase.

— Ce, băi, vă speriarăți ? Crezurăți că-i dom singiner. Vedeți că mișună p'acii. Nu-l enervați că e cătrănit săracul, are necazuri.

Cordul celor doi își regulariză bătăile în jurul unor valori rezonabile.

— Ptiu ! Ne-ai speriat.

Ii speriasse tov. Duică, un propagandist pe cât de popular pe atât de subtil și eficient. Trebuia să treacă ceva timp ca să-i descoperi a doua calitate, pentru că prima sărea în ochi. Era în stare să-ți vorbească și în dialect ca să te cucerească. Era un cuceritor de prima clasă. Cu el nu te simțeai în corner.

— Hai, vedeți-vă de treabă, că vine, mai spuse el și plimbă mai departe importante file. În realitate.

— Merg și eu pînă la toaletă.

— Hai, că parcă am și eu nevoie, spuse al doilea.

Esențialul era ca la demonstrație : să fie cât mai mulți și să se meargă cât mai grupat ; o masă nu-ți sare în ochi tot atât de tare ca o individualitate. Și nici unul nu era individualist. Îi unea pe toți cantina întreprinderii și ratele care-i duceau pînă în centru.

Ion studie o vreme hîrțiile prinse în bolduri, și conchise mormăit :

— Plătesc amenda și nu mă duc. Se dezlipi de avizier și intră îngîndurat în holul ce dădea spre hală. Nicolae termină și el, ieși din toaletă încheindu-se la șliț și luă drumul halei.

Alți muncitori ce urc iu scara spre toaletă sau spre serviciul „Personal” se opreau din obișnuință la avizierul unde se putea citi : „Toți bărbații sub 40 de ani

sînt invitați să-și facă analiza sîngelui și examenul radiologie pulmonar pîna la data de douăzeci și cinci ale lunii curente". Semnat, Direcțiunea.

După eițiva metri, Nicu și Ion se întîlniră cu Emil Donose. Primii coborau, ultimul urca scările spre „Personal" sau toaletă.

— Bună ziua, dom* inginer.

— Bună, Ioane, salut, măi Nicule, ce-i cu tine, te vād necăjit, observă el pe primul.

— Ei, nu e chiar așa, auzii că dumneavoastră avu- răți necazuri.

— Da, niște încurcături afurisite pe la București, fiț încolo, fiț încoace, m-au înnebunit, nu alta.

— In legătură cu străinătatea ?

— Ce străinătate ?! A căzut afacerea aia, acu m-au găsit că-s băgat într-o belea mare, o porcărie, ce mai !

— îmi pare rău, nu găsi altceva să spună muncitorul.

— Dar, tu, ce nu-ți convine ? Te vād abătut...

— Ne invită la analize, și eu nu suport analizele, zise el arătînd spre avizier. Dar un bilet la băi tot aş lua, dacă vreți dumneavoastră...

— Bine, treci pe la mine peste o jumătate de oră, bîigui subinginerul și dispăru în sus, pe scări.

— Ai văzut ce palid era, săracul ? observă muncitorul N. Pleșa.

— Auziși că pleacă la specializare la Oxford ? schimbă celălalt placa. Ion mergea pe partea lui ; are și formele făcute, pașaportul, tot în regulă, numai biletele de avion mai lipsesc. Origine sănătoasă, bun, bun. Cînd or să vină de acolo poate or să-l facă subin-

giner-șef...

— ...ce, „poate”, sigur ! Eu cred chîar că or să-l ungă inginer în locul lui Klapp. Ție ți-au mai dat bilet la băi anul ăsta ? Pleșa păstrase distanță la dialogul lui Ion cu subinginerul Donose.

— Nu auziși că-mi spuse să dau pe la el cînd ne-ntîlnirăm ? Nicule, eu nu cred c-am să mor din cauza blestematei ăsteia de șira spinării a mea, ci din cauza asta, care-ți spusei. Și se ciocăni în cap cu arătătorul drept. Îți spui eu, urmă el convins, congestie cerebrală ! N-ar trebui să-mi pun atît de mult mintea la contribuție.

— Deh, spuse celălalt, și se apucară amîndoi de lucru la o bucată de fier de două tone ce semăna foarte bine cu un exponat din Guggenheim Museum. Nu le trecuse prin cap.

Într-una din zile, Emil Donose ieșise la plimbare pe artera principală a Trejei. Era acum un inițiat în programul cultural al orășenilor și îl găsea surprinzător. Emil știa de exemplu că în ziua aceea era spectacol la TCT. Se aștepta să vadă o mulțime de cunoscuți foindu-se în sus și în jos pe trotuare, în așteptarea orei de deschidere a ușilor de sticlă ce dădeau în intrarea teatrului. Un zîmbet calm îi lumina fața. Se surprindea adeseori satisfăcut în exigențele lui de această oază aleasă de facultate, sau de oricine altcineva.

Ochii i se roteau în toate părțile, ca ai vrăbiilor. La un moment dat, simți o mîină pe umăr ; unul, Gugi, se bucura că îl vecie :

— Mă bucur că te văd, ți-ai schimbat tricoul ?

Gugiu era și el subinginer, lucra de cincisprezece ani în întreprindere și știa mai bine cum stăteau lucrurile.

— Salut, l-am băgat la apă. Tocmai mă plimbam, cc aglomerat e azi !

— Aglomerat, da, e premieră. Și cum te-ai îndurat să vii aici ? îl întreabă neașteptat Gugiu. Mergeau acum unul lângă celălalt.

— Parcă a fost după mine ?

Gugiu se amărî. Fața i se strînse ca un ambalaj de pergament. Era mai în vîrstă cu niște ani decît Emil.

— Așa e, nimic nu mai e după noi, îți lipesc o etichetă pe fund, și gata !

În întreprindere, Gugiu era cunoscut ca un om cu idei foarte ciudate. Mulți îl evitau de teamă să nu se compromită, dar subinginerului puțin îi păsa. Ab'a avea ocazia să devină și mai slobod la gură, ori de cîte ori vroia el.

— Dragă Emil, spuse el luîndu-1 de braț, trebuie să-ți spun că am constatat un lucru periculos la tine. Ești prea impresionabil. Să știi, că toți sînt niște țărani, toți !

— Bine, dar Trejea e oraș, așa scrie în toate ziarele, în toate statisticile. Auzind vorbele celui alt, Gugiu dădu din mîna liberă :

— Aiureli. Poate construcțiile, cafele, magazinele să fie orășenești, dar oamenii sînt toți niște țărani îmburgheziți.

Donose începu să se simtă și el compromis, dar condiția lor socială fiind identică, era mai tare, cel puțin deocamdată, și birui pînă la urmă. Consimți să ia parte la discuție cu jumătate de entuziasm :

— Atunci unde sînt adevărații orășeni, dacă spui că toți oamenii de aici sînt țăranoi ?

— La munte, vorbi atît de ferm Gugiu încît nu admitea nici un fel de contrazicere. Baza tehnico-economică și suprastructura au rămas pe loc — „orașul” adică — iar adevărații orășeni, simțindu-se complexați, inhibați de valul de țărani care veneau la oraș, l-au părăsit de bună voie. Un fel de rocadă..._____

— Concluzia ta e absolută _____ ? îl privi neîncrezător subinginerul mai tînăr, vrînd să încerce consecvența celui alt.

— Desigur, răspunse Gugiu fără nici o rezervă, spulberînd îndoielile lui Emil Donose.

— Atunci înseamnă că și eu sînt țăran, deși am venit de la București.

Gugiu rîse zgomotos. Donose observase că nimeni nu-i privea în special, așa că se liniști, și apoi, el încă nu cunoștea pe de-a-ntregul tot mănunchiul de moravuri ce sălășluiau în Trejea. Acum își dădu seama că Gugiu nu era ciudat deloc, ci numai un fin observator și un dotat comentator al societății trejene.

— Tu ești un fel de crai de curte veche, pentru care, natural, orice alt loc în afară de București ți se pare provincie. Dar adevărul e că ai plecat din București în căutarea provinciei arhetipale, calme și cu bună cuviință. Ai dat însă peste un oraș, Emile, un oraș adevărat plin de orășeni simulanți, cu legile lor proprii, cu morala lor proprie...

Tonul lui Gugiu devenise plîngăreț. Mulți din oamenii care treceau pe lîngă ei recunoșteau pe cei doi subingineri și îi salutau respectuos. O femeie cu părul

proaspăt făcut își înclină zîmbind capul către cei doi. Donose dădu și el nedumerit din cap, plăcut impresionat.

— Cine era ?

— Femeia aceea ? Cineva din întreprindere, te-a recunoscut și te-a salutat, ți-am spus, ești impresionabil, ca bucureștean ar trebui să-ți fie rușine.

— Eu credcam că pe tine, tu ești mai vechi aici.

Pentru Gugiu părea tot aia.

— S-ar fi putut, e drept, răspunse ambiguu Gugiu, dar femeile nu mai salută un bărbat de care s-au plictisit, cel puțin pînă acum nu știam să-și fi schimbat obiceiul. Înseamnă că te place. O să trăiești cu ea un an sau doi, pînă îi cade cu tronc altcineva și ție altcineva. Pe urmă se reia jocul.

Siguranța cu care vorbea Gugiu îl îngheța pe Emil.

— Sînt tîrfe multe în orașul ăsta ? nu se mai putu abține proaspătul subinginer.

— De ce, vrei să te însori ? răspunse cinic celălalt subinginer, punîndu-i încă o dată mîna pe umăr. Haida de, ai putea să spui despre o femeie care te iubește că e tîrfă ?

— Nu ! făcu franc Donose, și nu mințea, cum nu mințise nici pînă atunci.

— Păi vezi, ajunse Gugiu acolo unde vroise, numai că ele iubesc mulți, aia e. Mulți se culcă cu ele, toți sînt fericiți, toate țărăncuțele sînt fericite, nimeni nu e nefericit. Cu condiția să te lepezi de orgoliul mic burghez al proprietății asupra vreuneia din ele. Ca la cabaret... toate sînt proprietate comunală ca să nu zic de stat. Nici viitoarea ta soție n-o să facă excepție. Oricînd se cade la învoială cu oricine, asta e încă o trăsătură a moralei de prin părțile astea. Ce e, ți-

am luat piuitul ? Sau te gîndești la fructa aia blondă de adineaori ?

Donose bîigui complet amețit :

— Ca în comuna primitivă,... ca la cabaret...

— Nu știu cum a fost acolo, n-am trăit, trăiesc acum, sînt cu picioarele pe solul Trejei, și văd că astea sînt regulile jocului. Vrei, bine, nu vrei — te fprțăm, nu poți — te-ajutăm, nu știi — te-nvățăm. Acum te las, trebuie să intru la teatru. Ne vedem mîine la întreprindere.

— Bună seara, lătra strident Donose, mirîndu-se în ce! mai curat stil dc București.

Seîntunecase de-a binelea. Subingincrul se hotărî să seîntoarcă. lumea care avea p-*ograma'ea pentru sea'a aceea la Teatru! de Comedie deja intrase și bulevardul central se goli ca la un semn magic. Trecînd pentru o ultimă dată prin fața edificiului cultural al orașului, lui Emil i se păru că deslușește în fața o siluetă familiară. „Blonda de adineaori", gîndi el, și imediat, instinctiv, mări pasul. După cîțiva metri, tocurile femeii răsunară în întuneric foarte aproape de el. își aminti cuvintele lui Gugiu înainte de a se despărți și îl încercă pe loc un; sentiment de siguranță dublat de o fină transpirație. Nu încăpea nici o îndoială, dez-nodămîntul comunal avea să fie același indiferent de modul în care ar fi deschis discuția. Scuturîndu-se de orice urmă de trac, încercînd să-și potolească bătăile inimii, Emil Donose se pregăti se pună mina pe umărul femeii, s-o întoarcă spre el și să-i vorbească simplu, direct, ca de la trecător la trecător. Mai ales, dacă

situația se dovedea a fi întocmai precum i-o descrisese celălalt subinginer înainte să intre la spectacol. Emil o și vedea întoreindu-și ochii spre el, apoi zîmbind, apoi lipindu-se : șirul alunecos al gîndur'lor îi fu rupt cu brutalitate de un incident stupid : cînd Emilse afla foarte aproape în spatele ei, femeia se întoarse cu adevărat spre el, clar în loc de zîmbet, fața ei trăda o criză cu dureri violente. Răsucită pe jumătate spre el, privindu-l cu ochi măriți de teamă, femeia leșină în brațele «lui. Rămaseră așa, în mijlociul străzii, un timp nedefinit. Donose nu știa cum să procedeze mai departe. Căuta zadarnic. îi veni în minte respirația gură la gură. Crezuse ca pe partea ccalaltă, în întuneric, cineva se uită la ei și că acea persoană îi dăduse ideea, Donose nu era sigur de asta, numai de corpul greu al femeii frumoase din brațele lui era sigur. Donose mulțumi totuși cu glas tare dar vocea nu se mai auzi. Erau cu desăvîrșire singuri. Subinginerul o strînse puternic de talie pe femeie și își apropie fața de a ei. Lumina becului de stradă descoperea o față fină, în cadrată de bucle aurii, sîrmoase. Lucru ciudat, nu mirosea a nici un fel de parfum sau deodorant. Ochii închiși erau făcuți cu grijă, la fel și buzele întredeschise ca două arcuri strălucitoare. își lipi încet urechea de buzele ei : părea ca femeia nu mai respiră, și atunci începu să-i maseze pieptul plin, pietros. Nici o mișcare. O sprijini de zid și își lipi buzele de ale ei, răsuflînd de cîteva ori în ea. Se trezi mîngîind-o, apoi pipăind-o din ce în ce mai pătimaș. I se păru că femeia s-a mișcat puțin, își îndepărtă fața ca s-o vadă mai bine. Era frumoasă. începu s-o sărute din nou, pînă cînd simți năpadinciu-i în gura un lichid cald. își dezlipi buzele de gura femeii și un șuvoi de sînge se revărsă printre

buzele frumoasei. Un miros fad îi umpluse nările.
Simțind în cerul gurii sîngele pe care în patima lui îl
supsesse dintre buzele bolnavei, Emil Donose vo

mită în partea stîngă, continuînd să o țină în brațe pe blonda leșinată. Se temu că în acea clipă ar putea să fie deja contaminat cu cine știe ce boală, dar brațele rămîneau mai departe încolăcite în jurul taliei subțiri a bolnavei necunoscute. Putea, la urma urmei, să șuiere de o anemie pasageră, și el fusese 'anemic cînd era mic și își aducea aminte că îi curgea sînge din nas. Se putea constata ce avea frumoasa necunoscută, a doua zi dimineață, la circa întreprinderii. Dar pîna atunci ?

XV

Cînd mașina opri în dreptul Tribunalului, mulțimea adunată la intrare începu să se agite, cuprinsă de mînic. Cordonul de ordine făcea uz de bastoanele sale de cauciuc. Se auzeau ocări, înjurături, țipete.

Ușile mașinii se dădură în lături și coborîră. mai întîi doi milițieni, apoi încă doi, apoi Șbița cu Prisecaru.

Avocatul coborî din cabină mai înainte ca mașina să se oprească și trînti portiera. Cei patru milițieni îi încadrară în liniște. Cei doi își strînseră mîinile în tăcere, și mediul de ordine le respectă gestul, cău-tîndu-1 din priviri pe avocat. Acesta se apropie din spate și, punîndu-și palmele pe umerii lor, le spuse privindu-i foarte aproape, și zîmbind lat :

— Fiți calmi, sînt cu voi. Bine ?

Cei doi se mulțumiră să dea din cap zîmbind vag. Prisecaru întrebă deodată :

— Dar Donose ?

— Subinginerul Emil Donosc a fost achitat, lamuri pe același ton avocatul, îl bătu ușurel pe umeri în semn de încurajare, apoi se depărtă puțin, și, afundându-și răîinile în buzunarele pardesiului, le făcu milițienilor un gest scurt, cu capul. Micul convoi se puse în mișcare în timp ce mulțimea își întetea larma. Cîteva flash-uri izbucniră. Cei patru din escortă mergeau imperturbabil, în vreme ce colegii lor se străduiau să mențină ordinea.

Ajunseră în fața ușilor înalte, din lemn de stejar, ale Tribunalului. În cîteva puncte, cu toată opoziția îndîrjită a serviciului de ordine, era cît pe ce să se rupă cordonul. Ușile cele mari se deschiseră lent. Avocatul își întoarse o clipă capul, privind de sus mulțimea. Un zîmbet inexplicabil îi miji pe față, apoi se întoarse și dispăru înăuntru. Ușile se închiseră iar mulțimea, ca prin farmec, își potoli larma. Începură chiar să se împrăștie. După un timp mai rămăsese numai cordonul de ordine răsufîind ușurat, și o mînă de ziaristi care luau notițe. Începură chiar să vorbească între ei.

Se întunecasc, și de la o vreme nu mai rămăsese nimeni. Scările ♦de piatră, lungi și dese, care înconjurau din toate părțile Tribunalul, erau pustii.

Automobilele începuseră să-și aprindă farurile și se mișcau ca niște scarabei în mediul lor prielnic.

Tribunalul domina maiestuos piața. Reflectoarele care-i luminau fațada funcționau normal și dinăuntru nu se auzea nimic.

XVI

Domnul Strună, ca întotdeauna, părea scos din cutie, la patru ace. „Bine ai venit, Prisecarule, ce nenorocire era să se întâmple, bine că pînă la urmă s-a lămurit !” „Un coșmar întreg”, fu de acord Prisecaru lăsîndu-se însoțit pe poteca pietruită a întreprinderii spre binecunoscutul birou al casieriei de unde avea să ridice niște bani. „Chiar că un coșmar ! Dacă ai ști cum mă bucur că ești iarăși printre noi, nevătămat și încrezător”. „Încrezător ? Încrezător în ce ?” întoarse Prisecaru capul spre el dînd prioritate unei persoane feminine de la biroul personal. În clipa cînd trecea prin dreptul lor, Prisecaru simți că i se zîm- bește. „În soarta”.

— ...sănă, salutăm, sănătate ! Bun. Bine. Da, bun, nu, ți-1 trimit pe băiatu* ăsta, cu toate formele în regulă, doar am mai lucrat noi, nu ? Atunci așa rămîne, se sculă Precupețu în picioare, grăbindu-se cu

ceai al ui mina sa-și îndrepte o culă de la pantalonii. Bun. Nelu surîse vi el, după care privi afară, pe fereastra biroului. Poftim r Nu înțeleg, e bun, hâhă, Mgur, buun, zîmbi Precupețu făcîndu-i cu ochiul lui Nelu care ședea într-un scaun, lîngă birou și-și odihnea mîinile pe genunchi. Tovarășe, eu acum îi îmbarc, îi pun la camion, și pe seară, încolo, pe după amiază, patru, cinci maxim, îi aveți, sa vedem cum merge Nelu, băiatu* ăsta, șoferul, e lîngă mine, aici...

IN EDITURA ALBATROS

au mai apărut :

Voicu Bugariu LUMEA LUI ALS
OB

Viorica Ciorbagiu
NEMILOASELE VICTIME

Mariana Costescu VIITORUL
LUMII VA FI ROȘU

Ștefan Damian NUNTA

Ana Ioniță FIICA PĂRINȚILOR
SĂI

Tudor Negoită VERIFICAȚI
IPOTEZA NESSUS !

Ioan Dan Nicolescu SĂRBĂTORI
MARȚIALE

Mircea Oprea SEMNUL
LICORNULUI

Alexandru Papilian PRICINI DE
IUBIRE

Platon Pardău OMUL COBORÎT
DIN TURN

Ștefan Pîrvu CALE ȘI DRUM

Gheorghe Săsărman HIMERE

Constantin Turturică FILOZOF
DE ÎNCHIRIAT

Radu Țuculescu GRADINA
SUSPENDATA

Lector CONSTANTINA PALIGORA Tehnoredactor
CORNEL» CRISTESCU

Bun de tipar 11.VIII.1981. ApAn.it 19R1. Comanda
nr. 1918. Coli de tipar 4,25

Tiparul executat sub comanda nr. 108 la
întreprinderea Poligrafică Iași str. 7 Noiembrie nr. 49
REPUBLICA SOCIALISTA ROMÂNIA